

Francози opozorjeni na napad

LETALCI BODO UNIČILI 14 INDUSTRIJSKIH OKROŽIJ

New York, N. Y. — Ameriške in angleške radio postaje v Angliji in Afriki so v sredo popoldne in zvečer stalno opozarjale prebivalce okupirane Francije s sledečo napovedjo: "Vi boste zdaj čuli važno opozorilo od medzavezniške višje komande. Tu je opozorilo:

"Mi bomo napadli ustanove, ki izdelujejo v Franciji razno blago in material za sovražnika. Sovražnikov odpor je bistveno odvisen od izdelovanja in zalaganja raznih vrst materiala. Z ozirom na to, da skrajšamo to vojno, je nujno potrebno, da nevtraliziramo in uničimo ustanove, ki izdelujejo v Franciji tanke, topove, avtomobile, truke, letala, lokomotive, gumij in vse druge take potrebščine, ki služijo vojni. Zato je v načrtu napad na več okrožij. V pariški okolici jih je sedem. V okolici Metz pet in še več drugih manjših okrožij. Nadaljnih informacij ne moremo dati. Držite se proč prihod-

nje dni od teh okrožij, zlasti od tovarov, da se umaknete nevarnostim."

Opozorilo je naredilo gotovo silen utis na francosko prebivalstvo, pa tudi na Nemce same. Opozorilo ni bilo objavljeno kar tjavendan. Znamenje je to, da je v načrtu silovit zračni udar na Francijo, na njene tovarne in na nemške baze v Franciji. Temu silovitemu udaru bo brezdvomno sledila invazija Francije in z njo pride že dolgo pričakovana druga fronta v Evropi.

Za prihodnje mesece so v načrtih zaveznikov veliki dogodki.

POROČILA Z RUSKE IN ITALIJANSKE FRONTE

London, Anglija. — Na desnem bregu Rečice zapadno od Gomela so ruske armade dospele do Pripetskega močvirja, ki se razprostira odtod daleč v Poljsko. Sile se bodo tu razcepile ker na močvirnatem ozemlju kake operacije niso mogoče. Na južni fronti proti Žitomiru in dalje južno so ruske čete zadnje dni napredovale za več milij. Na najbližnji točki do poljske meje je še kakih 28 milij. Le v sektorju med Turčinom in Korostenom so Nemci potisnili ruske čete za nekaj malega nazaj. Tu se Nemci krčevito ustavljajo Rusom, misleč, da rešijo svoje južno krilo, ki je v veliki nevarnosti zajetja vse skozi doli do Črnega morja. Zadnja ruska poročila omenjajo, da so vsi nemški protinapadi odbiti in da Nemci zastoj upajo na kak uspeh.

Iz italijanske fronte ni posebnih sprememb. Zavezniki napredujejo, toda počasi. Slaba pota, gorski teren, podminirana pota in hud sovražnikov odpor jih ovira. Napredovali so za nekaj milij, kakih večjih sprememb pa ni.

Angleški letalci so v sredo večer bombardirali zapadna nemška mesta. Ameriški letalci pa so bombardirali Atene, francosko luko Marseille in več drugih točk.

Iz Instabula poročajo, da so zadnjih par dni eksekutirali v Berlinu dnevno, po več kakor sto ljudi, radi obupljivega govorenja in kritik proti režimu, da je vojna za Nemčijo izgubljena. Odtam poročajo tudi, da je Mussolini odpotoval v Nemčijo, da se pritoži pri Hitlerju, da naziji surovo postopajo s prebivalstvom v severni Italiji in da njegova privesna vlada nima nobenih pravic.

ZDR. DRŽAVE MORAJO IMETI JASNO STALIŠČE DO SVETA

Chicago, Ill. — Profesor Avery Craven, zgodovinar na čikaški univerzi, je v svojem predavanju v zavodu za umetnosti ta teden povdaril, "da je intelektualna revolucija" sodobni Ameriki najbolj potrebna. Ameriška miselnost mora biti tako usmerjena, da bo odgovarjala potrebam sodobnega časa. Dobra izolacija in provincializma je za nami. Mi moramo imeti trajen mir, če hočemo, da bo civilizacija preživelja. In mir je mogoč le v sodelovanju z onimi, ki hočejo in želijo imeti mir."

"Bodoče vojne bi morda zabranilo, če bi narodi v mirnem času vzdrževali močno propagando za ideje, ki bi utrjevale miselnost za mir. Mir bi se pospeševal prav tako uspešno s propagando, kakor se pospešuje volja za vojno. Mi moramo

poskušati razumeti tudi stališča onih na drugi strani, ki jih tirajo v vojne, obenem se moramo oprostiti tudi tiste negotovosti glede naše odgovornosti kot svetovne velesile.

"Mi smo aktualno združeni z Anglijo, Rusijo in Kitajsko za trajno povojno delovanje, ampak po naših glavah še vedno rojijo misli našega starega izolacizma, ki zahteva neodvisnost in sugestira neko nehoteno, da bi se borili v bojih drugih ljudi."

Profesor je hotel povedati,

ZRAČNI NAPADI JIM SPET DELAJO NADLEGO

London mora še vedno prestajati nadlego nazijskih zračnih napadov. Zgoraj vidimo, kako britiški delavci preiskujejo razvaline in iščejo ponesrečene osebe, pokopane pod kupi opeke v londonskem predmestju, ki so ga zadelo nazijske bombe. To je bil četrti zaporedni napad.

KONGRES ZVIŠAL POKOJ- NINE INVALIDOM IN VOJ- NIM VDOVAM

Washington, D. C. — Kongresna zbornica je soglasno sprejela predlog, ki določa povišanje pokojnine vojaškim invalidom za 15%. Povišanje velja tudi za invalide iz prejšnje vojne štev. 1, kakor tudi za vojne vdove, katerih možje so padli v vojni in so ostale vdove z otroci. Tega povišanja bodo deležne vdove kakor sledi: One, ki so prejemale doslej \$30 na mesec, bodo prejemale za naprej \$35. Vdove z enim otrokom so prejemale \$38; zdaj bodo \$45 in potem naprej za vsakega otroka po \$5 več. Povprečno povišanje znaša okrog 15%. To povišanje bo stalo vlado prvo leto okrog \$24.000.000.00.

VZROKI ODKLANJANJA NE- SPOSOBNIH ZA VOJSKO

Washington, D. C. — Zdravniške avtoritete nabornih komisij poročajo, da je bilo doslej odklonjenih okrog 3 milijonov fantov in mož za vojaško službo. Med odklonjenimi je 43% takih, ki niso pravilno ali zadostno primerno hranjeni, omenja poročilo.

DRUŽINA, KI JE DALA 19 PINTOV KRVI

Chicago, Ill. — Družina Mr. in Mrs. Harry Krieger, 3514 Wallace Str., je dala Rdečemu križu doslej 19 pintov krvi. 23 letni sin Harry Jr. je dal 5 pintov, hčer Elsie 4 pinte, oče družine Mr. Krieger sam jo je dal 9 pintov in 18 letni Howard pa 1 pint. Družina je dosegla v tem oziru rekord.

AMERIŠKE BOMBIKE SE STAVLJAJO V PERZIJO

Washington, D. C. — Lovska letala, ki se imenujejo "Zračne kobre" in veče vrste bombnike sestavljajo v perzijskem zalivu, kamor jih dovažajo ameriške ladje v veliki množini za Rusijo. Tu letala sestavljajo večji mehaniki in grede nato naprej v Rusijo v borbo.

da Amerika se mora zavedati svojih dolžnosti v svetu. Za mir je treba delati že v mirnem času s potrebno propagando.

KRIŽEM SVETA

— London, Anglija. — V Turčijo došli potniki pripovedujejo, da Rumuni izpraznjujejo svoje prestolno mesto Bukarest. Vlada ima pripravljeno neko mesto v zatišju blizu madžarske meje, kamor že pošilja državne arhive. Čimbolj se bližajo Rusi meji, bolj je Rumunov strah.

— Madrid, Španija. — Angleški general James Hargest, ki je bil ujet leta 1941 na Kreti, je prišel te dni na špansko zemljo. Pobegnil je iz ujetništva ob času padca Mussolinijeve vlade. Od tedaj se je skrival po Italiji, Franciji, dokler ni neopažen došel na španska tla.

— New York, N. Y. — Lewis Brown, predsednik Johns-Manville Corp'n, svetuje onim, ki delujejo za uspešen obrat industriji po vojni, da bodo na ta način vračujoči vojniki iz vojske deležni dela in zaslužka, da bo najprej potrebno to, da se bo vlada umaknila iz raznih podvzetij ter tako dopustila privatnim podjetjem do businessa in zaslužka.

— Washington, D. C. — Vladni stabilizacijski urad je odredil, da bo vlada dodajala podporo mlinom, ki proizvajajo moko za kruh, ker proizvodnja zdaj več stane. Ako bi vlada te podpore ne nudila, bi se moral podražiti kruh od 1 do 2c pri hlebu. Vlada na ta način čuva svoj stabilizacijski program.

— Bern, Švica. — Ta teden enkrat, dan ni določen, bo imel poseben radio nagovor vsemu svetu sv. Oče papež Pij XII. Napovedujejo, da njegov govor bo apel, naj borbenne stranke respektirajo nevtrality Vatikana. Obenem pričakujejo izjave od sv. Očeta, da Vatikana ne bo zapustil v nobenem slučaju.

— Washington, D. C. — Herbert Faust, direktor oddelka za zbiranje obrabljenih predmetov v vojnem odboru za proizvodnjo, apelira na ves narod, naj hrani stare obnošene obleke. Od prihodnjega ponedeljka pa do 4. decembra se bo po vsej deželi zbiralo stare obleke, ka-

HITLER HOČE OD RUMUN- CEV VEČ IN VEČ TOPOVSKE HRANE

Carigrad, Turčija. — Takoj za bolgarsko deputacijo v Berlinu začetkom tega meseca, je bil pozvan v Berlin h Hitlerju tudi rumunski prvi minister Ion Antonescu. Hitler, maršal Kettel in zunanji minister von Ribbentrop so močno pritiskali na Antonescuja, da Rumunija mora prispevati najmanj nadaljnjih deset divizij vojakov za obrambo osiščne fronte proti Rusiji. Antonescu je vsled tega v veliki zadregi, Rumunija je že dala številne divizije za borbo v Rusiji, od katerih se je prav malo vrnilo domov. Na rusko fronto noče nihče več. Raje pobežne v gore ali kamorkoli. Če bo nadlegovanje le prehuo, se boji celo revolucije. V ta namen so zdaj razglasili, da morajo v Rumuniji vsi proti smrtni kazni izročiti vse orožje oblastem. Potem še le bodo mobilizirali, če bo kaj ostalo za mobiliziranje.

ŠESTNAJST LETALCEV SE UBILO

Fort Meyers, Fla. — Blizu Buckingham vojaškega letališča je strmoglavil veliki dvomotorni bombnik. Komaj so ambulance odpeljale ponesrečenca, je že strmoglavil drugi bombnik v bližini. V obeh nezgodah je zgubilo življenje šestnajst letalcev.

TEŽAVE GLEDE RAZDELJE- VANJA ŽIVEŽNE PODPORE

Atlantic City, N. J. — Uprava ustanove Združenih narodov za razdeljevanje podpor in živne izjavi, da povzročati najtežje vprašanje ustanovi Francija in pa Jugoslavija. V obeh deželah ste dvojne vlade. V Franciji je ena v Vichyju, druga v Alžiru in obe si lastite prednost. Isto je že tudi v Jugoslaviji. Partizani izjavljajo, da kontrolirajo deželo, dočim kraljeva vlada v Kairo trdi isto. Ustanova ne ve, komu bi izročila razdeljevanje v teh deželah.

tera bo na razpolago za reveže v osvobojenih deželah v Evropi.

JUGOSLOVANSKI LETALCI NASTOPILI Z AMERIKANCI

Njihov prvi nastop je bil uspešen; da bi le imeli srečo tudi za naprej. Rommel je pognal 9 divizij v boj v Sloveniji. Nemci vzeli Pelješac.

Prvi nastop jugoslovanskih letalcev

London. — V ponedeljek 15. nov. so prvi nastopili jugoslovanski letalci, ki so se bili prej eno leto vezbali v Ameriki in jim je predsednik Roosevelt pred kratkim podaril nekaj bombnikov Liberatorjev. Skupno z ameriški Liberatorji 15. zračne sile so Jugoslavlani obdelovali letališče pri Aleusis, 12 milij severozahodno od Aten. Spustili so doli več ton ognjenih bomb in tako zanetili več požarov. Napad je bil uradno označen kot uspešen.

Nemci potisnili partizane iz polotoka

London. — Rommel je nagnal v boj v Sloveniji devet divizij ali okrog 135.000 možin je tudi potisnil partizane iz polotoka Pelješac na vzhodni jadranski obali. Domnevajo, da so Nemci začeli pritiskati z vsilo in so odločili, da bodo napravili prosto pot za svoje zveze po suhem in po morju, tako v slovenskih krajih pod italijansko upravo, kakor tudi po Balkanu sploh.

Tito priznava, da so partizani izgubili Pelješac. Ta izguba je resnega značaja ne samo za Jugoslavoane, temveč tudi za Zaveznike. Istočasno so Nemci povečali svoj pritisk proti Jugoslovanom po celi Dalmaciji, Macedoniji in ob bolgarski meji. Partizani dolžijo četnike, da ti sodelujejo z Nemci.

Zob za zob

Paveličeva vlada je razpisala te dni \$21.000 za glavo generala Tita (Josipa Brozoviča), on pa je v odgovor razpisal 35c za glavo Paveliča.

Moskovska konferenca in no- tranji spori v Jugoslaviji

Kairo, Egipt. — Tukaj vlada pričakovanje, da bodo Amerika, Velika Britanija in Sovjetska Rusija poskusile skupno akcijo, da privedejo do premirja med spornimi elementi v Jugoslaviji. Upanje, da bo prišlo do te rešitve, je močno podneto dejstvo, da se je minister zunanjih zadev Velike Britanije, Anthony Eden, razgovorjal s predstavniki balkanskih dežel.

Govorice trde, da zavezniki ne bodo poskušali z enim samim udarcem rešiti vse zamotane jugoslovanske notranje probleme, ki so izbruhnili v ta odprti spor, temveč da bodo skušali doseči le začasen sporazum take vrste, da bi bilo obeh strankama mogoče, posvetiti vse svoje sile borbi proti okupatorju.

Zdaj, ko se nahaja približno 25 divizij bolgarskega, nemškega in drugega vojaštva v Jugoslaviji, imajo sile domoljubov že dovolj posla in težko s tem, da se drže in uspešno preprečujejo popolno uničenje svojega

pokreta — ne da bi se slabili drug drugega. Trpka ironije te tragične situacije je v tem, da ni izključeno, da obe nasprotni struji uporabljata orožje in podpore, katere dobivata od zaveznikov, v boju med seboj, namesto, da bi ta sredstva naprili proti Nemcem.

Nikdo nima tu nobenega dvoma več o tem, da je bilo to vprašanje na dolgo in široko pregledano in preiskano o priliki moskovskih razgovorov. Eden je obiskal tukaj kralja Petra in predsednika jugoslovanske vlade Puriča, istotako tudi grškega kralja in predsednika Tsouderosa, ter je potem še večerjal skupaj z Reginald Leeperjem, britanskim ambasadorjem Grčije. O vsebini vseh teh razgovorov dozdej še ni bilo nobenih naznanil. Znano je, da razsaja tudi v Grčiji slična državljanska vojna kot v Jugoslaviji.

Najbolj verjetno je videti, da si bodo prizadevali, najbrže s pomočjo posredovalca tripartitnih sil, nekako ustvariti sporazum med kraljem Petrom in njegovo vlado v izgnanstvu ter nasprotno stranko pod generalom Titom, partizanskim voditeljem v Jugoslaviji.

Prav verjetno je, da bi tak sporazum privedel do nekaterih sprememb v jugoslovanski vladi v izgnanstvu, ki velja zdaj za nepolitično vlado uradnikov. V to vlado bi morale stopiti nekatere osebnosti, katerim bodo partizani nekoliko bolj zaupali kot sedanjim članom. V tem slučaju bi bilo pred vsem potrebno nadomestiti generala Dražo Mihajloviča, gerilskega vodjo v Jugoslaviji, v njegovem svojstvu vojnega ministra, toda kot poveljnik vladinih vojnih sil bi brez dvoma ostal na svojem starem mestu, in vsak način in v vsakem slučaju kot poveljnik čet na ozemlju Srbije.

Niti sedanja, niti prejšnje jugoslovanske vlade v izgnanstvu niso resno poskušale — ako so sploh kaj storile kaj v tej smeri — doseči sporazum med svojo (Nadaljevanje na 5. str.)

Izšla je "BARAGOVA PRATIKA"

za prestopno leto 1944

Letos je povečana za celih 32 strani. Krasnó ilustrirana s mnogimi različnimi slikami. Povestni del je nadvoj zanimiv, kakor tudi vsa druga vsebina. Pratika stane letos s poštnino

40 CENTOV,

kar je poslati v čeku, Money order ali v gotovini na naslov:
BARAGOVA PRATIKA
1849-West Cermak Road.
CHICAGO (8), ILL.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telephone: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday.

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj predjani teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

PO KONFERENCI V MOSKVI

Konferenca v Moskvi je silno zanimala ves svet. Saj je tudi odločala menda prav o vsem svetu, zato ni nič čudnega, da se je ves svet zanimal za njo. Tri glavne velesile: Velika Britanija, Združene države in Rusija so odločale o povojnem svetu. In kakor bodo končno te tri velesile odločile, tako tudi bo.

Zastopniki manjših dežel so v Moskvi z zanimanjem opazovali, kolikor jim je bilo mogoče opazovati potek konference. Skušali so gledati skozi ključavnice in vse mogoče luknjice, da bi kaj videli. Ko sta se angleški zunanji minister Eden in naš državni tajnik Hull vračala iz Moskve preko Egipta, so ju tam čakali turški in drugi diplomati, da bi kaj zvedeli, kaj se je ukrenilo v Moskvi. Če so res izvedeli skrivnosti, še ni znano. Turki so najbližji južni sosedi Rusije. John Bull je že dolga desetletja imel Turke za nekake carinarje v Dardanelah. V tej sedanji vojni so Turki pričakovali velikih nagrad od ene ali druge stranke. Kometirali so z obema strankama, z očiščem in z zavezniki. Pred dobrim letom še so se čule govorice, da bi Turčija stopila na stran zaveznikov, če bi ji ti dali gotove koncesije, potem pa kontrolo nad Balkanom vse gori do Donave. Radi Rusije menda se Turkom nihče ni upal dati kakih takih obljub. Zato so Turki ostali tam kjer so, v mali Aziji, pa v Carigradu in njegovih okolici, kakor daleč gori že sedaj njihove meje v Evropi. Odkar so pa zavezniki iztirali nazije iz Afrike in jih zdaj tirajo navzgor po italijanski celine in vidijo, da bo očišče propadlo in vojno zgubilo, zdaj se pa javno nastavlja in angleškim diplomatom ponujajo sodelovanje proti očišču.

Glede turške državne politike ni dvoma, da so Rusi v Moskvi povedali in izrazili svoje mnenje. Kako so ga izrazili, se bo prej ali slej pokazalo v zadržanju turške politike do Balkana in gotovih delov Prednje Azije. Glede Dardanel boste odločali Anglija in Rusija. Odločiti imate le eno, namreč to, da se dovoli Rusiji več pravic v kontroliranju Dardanel in na Balkanu. John Bull bo moral to le popustiti, ali pa se bo začela nova pravda. Turki so le nekaki najemniki, ki kraljujejo kot nekaki carinarji v Dardanelah.

Zanimivo je še eno, namreč prosti Francozi izražajo nezadovoljstvo, da jih konferenca v Moskvi ni vključila kot člane v evropsko komisijo, ki se bo ustanovila v Londonu te dni. General De Gaulle baje javno kritizira konferenco radi tega. Francozom bo gotovo določeno svoje mesto v bodočih uredbi Evrope. Ampak za enkrat so Francozi razbiti, nele doma v evropski Franciji, marveč tudi drugod, in se ne morejo ujediniti za enotno skupno francosko politiko. De Gaulle in Giraud se še vedno gledata pisano, kakor pes in mačka. Giraud igra nekako kompromisno politiko in bi menda rad pridobil vse sloje za sodelovanje, stari grohi pa naj bi se pozabili. De Gaulle, ki je pa od začetka, ko je prišlo leta 1940 do Dunkirka, vstrajal v borbi proti Nemčiji, pa obsoja vse druge in hoče zase in svoje pristaje vse. V tem so brzali De Gaulleja Angleži in Amerikanci, ki je bival še v Londonu. Odkar pa je v Alžirju, se pogosto izraža zopet po starem načinu in včasih pride do ostrih nasprotij med voditelji takomenovanih prostih Francozov. Če bi bili doma na francoskih tleh brez vsakega nadzorstva, bi kakor petelini skočili eden na drugega in revolucije bi bile na dnevnem redu.

Mnogi so mnenja, da se v Moskvi ni govorilo o nikakih bodočih mejah. Govorilo se je le bolj o sodelovanju, ki naj privede zedinjene narode do čimprejšnje zmage. Lahko je, da so delali načrte glede Nemčije, kako se je naj razdeliti, ali pa dene pod tako kontrolo, da ne bo od njene strani več nevarnosti za vojne, kakor je bilo to do sedaj. O bodočih mejah Rusije pa najbrže niso govorili, ker to bi zadelo na občutljivost Rusije, ki po teh velikih žrtvah, ki jih v tej borbi doprinese, pričakuje zase nekega novega reda, ki ji ga naj prizna zapadna Evropa. Mnenje prevladuje, da Rusija pričakuje, da ko bo izšla v tej vojni zmagovita in močna, da bo imela vse bolj ugodno stališče in vse večji

vpliv govoriti o svojih bodočih mejah, kakor bi pa to mogla že sedaj. Angleži pa zopet igrajo na svojo srečo, da jim bo lažje govoriti o mejah potem, ko jih ne bo težilo toliko nujno perečih vprašanj, kakor jih teži sedaj sredi te velike svetovne vojne.

Kaj pa s slovanskimi deželami v srednji Evropi? Kako bo s temi? Well, za nje je Rusija neka mati. In kaj misli in pravi mati o svojih slovanskih otrocih po svetu? Najbrže si misli: otroci morajo že vedeti, kje sem. Če pa vedeti nečejo, naj bodo, kjer so. In zgodi se lahko, da bodo v velikem zgodovinskem trenutku, ko bo šlo zopet za stoletno slovansko bodočnost, otroci izjavljali: nečemo k materi, sami zase hočemo biti. In kdo bo takih izjav bolj vesel, kakor tisti zapadnjaki, ki so Rusijo skušali ovirati, odkar je nastala in potem tekom vsega njenega razvijanja sem do danes.

Slovani bodo v tej vojni sami odločili o svoji bodočnosti. In kakor bodo odločili sami, tako bodočnost bodo imeli. Poznejše javkanje ne bo pomagalo nič.

KONCERT IN IGRA
Chicago, Ill.

V nedeljo 21. novembra bo priredila podružnica št. 2 Slovenske zveze svoje običajni koncert, ki bo to pot spojen z igro dvedejanko "Jeza nad petelinom in kes".

Pevski zbor Zveze je pač že vsem znan v Chicagi in okolici in tudi vsem priljubljen, in kar vemo, da bodo pevske točke polne užitka. Sodeloval bo moški zbor France Prešeren in Prešernov duet. Plesne točke bo izvajala mala deklica Caroline Jarvis. V pevskih točkah bodo tudi nastopile Mrs. M. Garbais in hčerka, tako tudi Angeline in Evelyn Možina.

Igrica "Jeza nad petelinom in kes" je bila sicer pred več leti že igrana v Chicagi, toda njena vsebina je zdaj gotovo že pozabljena. Bo zanimivo priti jo pogledat to pot, ker bodo nastopila tudi tri v Ameriki rojena dekleta, ki so kar nova najdba za slovensko dramatiko; to so Zeleznikarjeva, Jazbečeva in Grillova. Ko jih učim, se jim res čudim, zaradi doslednosti slovenskega izgovarjanja in učenja vlog. Le pridite jih pogledat, ne bo vam žal. K uspehu igre pa pripomore tudi resnost gospodinje, ki jo bo igrala Mrs. M. Kovačič, in vedna prijaznost sosed, ki jo bo predstavljala Mrs. F. Zibert.

V težkih dnevih, v katerih človek tem bolj potrebuje dobrega razvedrila, bo to pač dan spojen z lepim slovenskim in angleškim petjem in veselo igro, kar bo zadovoljilo vsakogar, ki bo prišel v šolsko dvorano v nedeljo 21. novembra. Jaz sem čula te pevke peti že tako malo naprej. Res so se lepo naučile za koncert, zlasti je lepa in v srce segajoča nova: "Zelja na tujem".

Koncert se bo pričel ob 3. uri popoldne, takoj po koncertu pa bo igra, potem pa ples. Servirala se bo okusna gorka večerja in za želje bo dobro preskrbljeno. Igral bo Omerza - Gradišek orkester. Za obilno udeležbo se priporoča odbor!

Mary Blai.

NAZNANILO GLEDE "KISLIH GOB" V CHICAGO
Chicago, Ill.

Na seji Kluba "Ljubljana" je bilo pred nedolгим zanimivo in velevažno razmotiranje, kaj naj bi se naredilo, da bi vsi Čičačani pa z njimi tudi vsi ostali svet postal bolj veselje obraza. Vstajali so govorniki za govornikom in številne govornice in dajale najboljše sugestije in nasvete. Pa ni vse nič pomagalo. Tožili smo se vprek: mene trga in lomi revmatizem v nogah, drugi se je pritoževal, da ga trga in lomi v križu, tretji, da ga v rami. Kako naj bo mo veselih obrazov v takih razmerah, so zaključevali govorni-

ki. Pa je vstala govornica in dejala: "Gospoda, vi vsi niste prav nič poučeni o naravoslovju, pa tudi o naravi raznih stvari, ki jih nam daje in rodi naša dobra mati zemlja. Tu na tem božjem svetu je večna borba med raznimi življenjskimi elementi. Borba, kakor v vojski je tu. To ste menda že slišali, da zdravniki dajejo zastrupljenim protistrup in jih zdravijo s tem. Jaz pa vem za zelo zanesljivo zdravilo proti kislim obrazom. Kaj mislite, kakšno je to zdravilo?"

Vsi smo gledali debelo, kaj bo nam razodela iz svojih skrivnostij. In začela je: "Na svetu ni boljšega zdravila proti kislim obrazom, kakor so kisle gobe!" — in pogledala je resnega obraza na vse poslušalce. Ti pa so začudeno gledali njo. Ona pa je razkladala naprej, kako kisle gobe učinkujejo in kako končno spremene kisli obraz v vesel, naravnost smehljajoč obraz.

"Če tako, potem kislih gob nam dajte!" je zaorila iz številnih ust zahteva. Potem smo pa razmotirali, kdaj bi začeli eksperimentirati s tem novim zdravilom in na splošno željo Ljubljancem se je sklenilo, da bomo začeli s poskusnjami v nedeljo 16. januarja 1944. Poskušnje se bodo vršile pred vso čičaško javnostjo.

Da pa ne boste preveč radovedni naj vam na kratko povem, kaj bo to za ena reč. To bo zanimiva humoristična slovenska igra "Kisle gobe".

"A tako, igra Kisle gobe?" Da, prav tako. Ampak take igre še niste videli, pa tudi toliko smeha še ne. In če vam povem še to, kdo bo glavne vloge osebe predstavljal in igral mi boste pritrili, da bo to res nekaj izrednega in da pod nobenim slučajem te igre tudi zamudili ne boste, ne glede če bivate tudi na drugem koncu sveta.

Gospodarja gruntarja Gabrona bo igral naš najboljši resen igralec Mr. Nick Mencinger. Gabronovo ženo gospodinjjo bo igrala izvrstna igralka Mrs. Mary Golenko. Profesorja, velikega eksperta v naravoslovju bo igral naš znani slavček Mr. Tomaž Cukale. Velikega hlapca, ki je glavni junak te veseligre pa bo predstavljal naš znani ameriško-slovenski Verovšek, Mr. John Gradišar. Marjeto veliko dekle pri hiši bo igrala znana dobra igralka Miss Katie Triller iz Whiting, Ind. in drugo dekle pa bo igrala naša spoštovana pevka Miss Marie Korenchan. Zraven je še več drugih manjših vlog.

Vodstvo igre kot režiserka pa ima v rokah naša znana velika ljubiteljska slovenska dramatičarka Mrs. Helen Kušar, kar nam jamči, da bo igra proizvajana kar najbolje.

Tako sem vam povedal vso skrivnost. Da ne boste rekli, ja pa nismo vedeli nič o tem. Dva meseca imate časa, da vse uredite in če se bojite, da bi od smeha popokali lahko še svoje testamente preje naredite, da boste zavarovali tudi v tem oziru. Sicer se pa zadnjega ne bojte. Veseli in razigrani boste šli z igre, kakor še nikoli. Za vse to vam jamči

Kljub Ljubljana.

RESOLUCIJA

Cleveland, O.

Slovenska Zveza Društev Najsvetejšega Imena, ki je imela svoje zadnje zborovanje v Euclidu, O., pri fari Sv. Kristijane, dne 31. okt., 1943, je sprejela sledečo resolucijo, ki jo daje v objavo.

Z ozirom na to, da je izvrševalni odbor SANS dal moralno in gmotno pomoč Mr. Louis Adamiču, propagandistu partizanstva, in s tem činom povzročil razkol edinstva, ODOBRAVAMO, da so izstopili iz urada Rt. Rev. John J. Oman, Rev. Aleksander Urancar in Mr. Anton Grdina.

Smatramo, da je s tem dejanjem SANS nastopil pot, ki ne vodi do cilja kakor ga je določil slovenski kongres — osvoboditve slovenskega ozemlja — pač pa do uveljavljanja komunizma, pod čigar insignijo srpa in kladiva vodijo bratomorno vojsko partizani.

Do nikake druge svobode kakor do uničenja zadnjega ostanka slovenskega naroda ne more v razmerah in okoliščinah, v katerih se narod nahaja, privedi taktika komunističnih voditeljev, ki se ne bore za narodovo svobodo, pač pa za svoja načela.

OBSOJAMO propagando Mr. Louis Adamiča, ki ne odgovarja resnici, ker potrjuje resnična dejstva, da globe Amerikanci o nas vtis, da je vse v domovini usmerjeno v komunistično smer. OPOZARJAMO ga, da kadar pošilja v svet svoje resolucije v prilog partizanstva, naj ne omenja, da reprezentira 250,000 Jugoslovancev v Ameriki. Naj da najprvo na glasovanje, koliko jih stoji za njim — in le tisto število naj zastopa. Nikoli si pa naj ne lasti, da je on zastopnik celokupnega jugoslovanskega naroda.

Vso moralno pomoč in zahvalo dajemo Rev. Bernard Ambrožiču, OFM., ki je posvetil veliko pozornosti delu, da je razkrinjal neresnično Adamičevo propagando — potrjuje resničnih dejstev. Zeleni bi le, da bi bila o tem informirana ameriška publika in bi kdo o našem narodu to, kar je Rev. Bernard Ambrožič povedal v slovensčini, dal natisniti tudi v angleškem jeziku.

Zahvalo in priznanje dajemo tudi našemu tisku, ki je dal svoje kolone na razpolago, da je resnica prišla v javnost.

Za Slov. Zvezo Društev Najsv. Imena,

Michael Kolar, preds.
Frank A. Hochevar, taj.
Lawrence Bandi, blag.

RICHARD F. RAKOVEC
PIŠE

Havajsko otočje,
4. nov., 1943

(Naši fantje pri vojaki nam največkrat pišejo v angleščini, potem pa njihova pisma prestavimo na slovensko in uredništvu. Naslednje pismo pa smo prejeli napisano v slovensčini, česar smo posebno vesel, obenem pa smo zaradi tega ponosni na našega Richarda, ki je sicer doma iz Willarda, Wis., je pa tudi kos Čičačana, ker je poročen s Slovenko od Sv. Stefana. — Ur.)

Dragi prijatelji! Vendar sem prišel do tistega časa, da se malo oglašim pri Vas. Vem, da je že dolgo, odkar sem se nazadnje. Seveda, sedaj sem malo daleč od doma, pa kaj hočem? Je pač treba potrpeti, kaj ne? Kakor veste, je minilo par

tednov, odkar so moj ata umrl. Mi je bilo jako težko, ker nisem mogel iti domov, pa se ni dalo pomagati. Bo že enkrat konec vsega tega, pa bomo vsi prišli domov. Da bi le bilo kmalu!

Sedaj pa naj malo popišem, kako je tukaj. Po pravici se mora povedati, da je jako dobro in lepo. Do sedaj še nisem videl tako lepega kraja, če tudi sem se že precej prevozil okrog, odkar sem v vojaški službi.

Tukaj je zato tako lepo, ker vse mogoče tukaj raste. Največ je sladkornega trsa, potem je veliko riža, posebno veliko raste tukaj "pineapple" (nekateri temu pravijo po slovensko "kraljevsko jabolko" — Ur.); jako veliko je tudi kokosovih orehov. Pa ne samo, da raste, ampak najlepše je videti, ko vse to cvete in ko sadje rodi. Krasnejših prizorov sploh ni. Ali dežja imamo pa tudi dosti, saj gre skoraj vsak dan, ampak ne povsod; so pa kraji, kjer gre skoraj zmeraj.

No, čas gre tako hitro naprej, da je kaj, posebno tukaj. Ne vem, če je tudi v Chicagi tako. Rad bi že bil spet tam, četudi vem, da je tam zdaj mrzlo, tukaj pa je in bo vroče.

Gotovo bi radi vedeli, kaj delam, zato Vam naj še povem nekoliko o mojem delu. Vozim velik "truck" in vsak dan naredim jako dosti vožnje, ko ljudi prevažam. Kadar nisem voznik, imam pa mizarsko delo, največ za velike glave. To delo imam jako rad; vsaj ni treba lenobe pasti, pa tudi jed gre človeku veliko bolj v slast. To pa rečem, kar se hrane tiče tukaj, bi ne mogla biti boljša.

Naj bo zadosti za noč, ker bo treba še mami in ženi pisati, da bo kaj brati, pa da bom tudi jaz dobil več pošte, ki jo vedno prav težko pričakujem. — Pa zbogom, vsi skupaj! Vaš prijatelj

Pfc. Richard F. Rakovec
ASN 36206162, 33 Signal Co.
APO 33 c/o P. M.,
San Francisco, Calif.

PRIDITE NA ZANIMIVO
DOMAČO PRIREDBO!

Chicago, Ill.

Bilo je že poročeno, a potrebno je, da opozorimo še enkrat, ker to je zadnji teden pred veliko priredbo, katero smo aranžirali člani podšt. št. 2 SANS. Toraj prihodnjo soboto zvečer pojdemo vsi na to prireditve. Zabava bo izvrstna, kot po navadi na North Side. Če omenimo, da imajo članice kluba Bled in članice dr. št. 86 SNPJ — ki so vse članice te družnice — kuhinjo v oskrbi, je to garancija, da bo vse fino. Kaj vse bo, je njihova tajnost. Malo smo ovohali, da bo dovolj potic, za kar se že kosajo, katera bo spekla boljše, in še obilo drugih dobrot. Ravno tako imamo pripravljeno za vse drugo najboljše; skušali bomo zadovoljiti vse. Igrala bo naša domača godba Gradišek-Omerza.

Zagotavljamo, da Vam bo zelo žal, ako ne pridete v soboto zvečer na to veselico. Lepe domače zabave bo za vse dovolj, ampak to ni glavno. Namen te prireditve je, da zberemo večjo svoto za našo trpečo staro domovino; ves prebitek je namenjen za to. Sedaj je čas, da se potrudimo. Po poročilih, ki jih čitamo dnevno, ne bo več dolgo, ko nam bo mogoče imeti direktno zvezo z našimi ljudmi v stari domovini. Za ta čas moramo, kar največ mogoče, imeti pripravljeno pomoč — gmotno, kakor tudi za politično delo, kar nam je tako zelo potrebno v tem kritičnem času. Ali citate ravno sedaj, kako delujejo Italijani, da bi obdržali VSE, kar so si nakraddi pred to vojno? Zato moramo tudi mi napeti vse sile in dati vso mogočo podporo voditeljem SANSa, da povedo svetu, da naši lepi slovenski kraji pripadajo le nam — Sloveniji — in nikomur drugemu. Tudi je treba poudariti (Dajte na 4. strani)

DOGODKI

Med Slovenci v Ameriki.

V bolnišnici

Chicago, Ill. — V bolnišnici sv. Antona se nahaja znani rojak Mr. Ignac Lagen, ki mu bodo obiski prijateljev in znancev prav dobrodošli.

Te dni bo operirana v Holy Cross bolnišnici rojakinja Mrs. Joseph Stajerk. — Obema želimo skorajšnjega zdravlja.

Obisk

Chicago, Ill. — V petek je obiskala naše uredništvo Mrs. Frances Lukanich iz Chisholma, Minn. Potuje v Washington, D. C., med potjo pa se je nameravala ustaviti v Clevelandu in se udeležiti SANSovega shoda, ki se je vršil zadnji nedeljo. Pozdravlja vse prijatelje in prijateljice doma v Chisholmu, kakor tudi drugod po Ameriki.

Naši vojaki

Chicago, Ill. — Iz Aleutskih otokov in Alaske, kjer je bil eno leto, je prišel domov na dopust Pvt. Edward Bogolin, sin družine Mr. in Mrs. Anton Bogolin. Dobil je 20 dni dopusta, nakar bo odšel v Fort Lewis, Washington, kjer bo zdaj nastavljen. Pri vojaki služi od 5. junija 1941.

Te dni je bil doma na dopustu tudi Pfc. Charles A. Zulick (1818 W. 22. Pl.), ki je pridržen medicinskemu oddelku v McCloskey General Hospital, Temple, Texas. Januarja bo eno leto, odkar je šel k vojakom.

K mornarici je bil pred kratkim poklican William Leben.

Sinček

Milwaukee, Wis. — Pri družini Frank Poznich na 2033 S. 15. St. so rojenice pred kratkim prinesle krepkega sinčka.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročno dovoljenje so vzeli zadnje dni: Lawrence Kalc, 615 W. Virginia St., in Mary Poklar, isti naslov; Daryl R. Frank, 944 N. Milwaukee St., in Frances J. Bozich, isti naslov; John Majstorovich, 5848 W. Washington St., in Lillian Barton, Waukesha, Wis. — Bilo srečno!

Novi državljani

Milwaukee, Wis. — Zadnje tedne so vložili prošnje za državljanstvo naslednji naši ljudje: John Debeljak, 832 W. Clybourn St.; Miss Fanny M. Schain, 8640 W. Arthur St.; John Makulin, 7010 W. Greenfield Ave., in Mrs. Anna Habec, 720-B W. Winnebago St.

Dobila priznanje

Cleveland, O. — Dobro poznana Mrs. Johanna Remec iz 986 E. 76. St. je bila deležna lepega priznanja, ko je izkazala svojo spretnost v kontestu, ki se je pred nedavnim vršil med delavci White Motor Co., kjer je uposlena. Mrs. Remec je namreč napravila obris za orodje, s katerim bi se lahko napravilo luknje v zabojih. Za svojo sugestijo je dobila nagrado \$10 v vojnih znakih.

Odšla v samostan

Cleveland, O. — V začetku tega meseca je odšla v samostan sester Dobrege Pastirja v Cincinnati, O., 21-letna mladenka Josephine Sercel, hčerka družine Mr. in Mrs. Anton Sercel iz 873 Alhambra Rd.

Iz zapada

Denver, Colo. — Pred kratkim je umrl tukaj za pljučnico Ignac Mrše. Doma je bil iz Goranje vasi pri Metliki. Zapuščena žena, dva sinova pri vojaki, tri hčere in strica.

SIJAJNA PROSLAVA STOLETNICE CHI- CASKE NADŠKOFIJE

Chicago, Ill. — Zadnje nedelje so proslavljali v Chicaski katedrali Najsvetejšega Imena v veličastno slavnost stoletnice, odkar je bila ustanovljena chिकासka nadškofija. Bilo je to kakor že poročano nove mbrameseca leta 1843. Slavnosti bodo sicer trajale še cel teden. V nedeljo je bil prvi dan proslave in sicer Zahvalni dan Bogu za vse prejete dobrote in milosti, ki jih je bila deležna nadškofija, njeni višji pastirji, duhovščina in njeni verniki. Zahvalno slovesno pontifikalno mašo je imel opoldne sam chिकासki nadškof Most Rev. Samuel Stritch, D. D., ob številni azistenci premožnih prelato in druge duhovščine.

Cerkvena slavnost je pričela z veličastno pestro procesijo iz velike zakristije in v veliki sanktuarij katedrale. Veliki glavni oltar je bil nadvse krasno razsvetljen in ozaljšan z raznobarnimi krizantemami. Med procesijo je moglo prepevati nad 200 najboljših izbranih pevcev katedralskega kora. V procesiji je bilo do 20 nadškofov, 87 škofov in nad 200 monsignorjev, mnogo opatov in duhovnikov vseh raznih redov.

Kot osebni zastopnik predsednika Roosevelta se je udeležil proslave generalni poštini načelnik iz Washingtona Mr. Frank C. Walker, s svojo soprog, poleg njega je bil mestni župan Mr. Edward Kelly. Takoj za temi častnimi gosti je sedel Mr. Emmett Stritch, s svojo rodbino, brat chिकासkega nadškofa Most Rev. Samuela Stritcha, ki je prihitel na proslavo iz daljnega Tennessee. Ostali glavni sedeži v ospredju so bili napolnjeni s samimi različnimi osebnostmi. Ostali prostori pa polno nabiti vernega ljudstva.

Med mašo je imel slavnostno pridigo Rt. Rev. Francis J. Magner, škof iz Marquette, Mich., kjer je škofoval nekoč naš rojak pokojni škof Friderik Baraga. Govornik je mojestersko opisaval vsestranski kolosalni napredek te velike metropolitanske nadškofije. Po maši je prevz. g. nadškof Stritch posvetil presvetemu Srcu Jezusovemu vse nadškofijske ustanove, župnije in vse domove.

Nato je bila z lece prebrana pozdravna poslanica sv. Očeta Pija XII., s katero je poslal tudi svoj papežev blagoslov vsej duhovščini in vsem vernikom. Nato je podelil svoj pastirski blagoslov še sam prevz. g. nadškof in pred zaključkom cerkvenih slovesnosti je opozoril navzoče na kardinalski klubok pokojnega njegovega prednika, Nj. Eminence Kardinala Georga Mundeleina, ki je nemurno deloval 24 let na tej veliki nadškofiji in jo privedel do občudovanja vrednih uspehov.

Tekom tedna se bodo še vršile razne cerkvene slovesnosti za razne ustanove. V nedeljo pa bo zopet v katedrali opoldne pontifikalna maša zadušnica za vse pokojne duhovnike, ki so sodelovali na poljih te nadškofije in za vse pokojne vernike nadškofije.

IZJAVA GEN. MONTGOMERY-JA

Kairo, Egipt (ONA). — General Bernard Montgomery je bil na kratkem obisku tukaj, ter je izjavil v Kongregaciji v Katedrali, da se je začela morala nemškega vojaštva kvariti, ker vlada v Nemčiji sami pomanjkanje zaupanja, ter da je tako napočila v sedanji vojni zadnja, zaključna faza.

Ni sicer hotel povedati, koliko časa misli, da bo zaključna faza trajala, pač pa je dejal, da je vedno več dokazov zato, da je začela v notranjosti Nemčije vladati nezaupnost in da to povsem naravno vpliva tudi na nemške vojaške.

Generalova izjava ob tej priliki, o kateri se zdaj sme poročati, je v najostrejšem kontrastu s tem, kar je še za veliko noč dejal svojim vojakom, ko je poudarjal, da je še prezgodaj trditi, da je nemška morala načeta, in to kljub vsem porazom na ruski fronti in v severni Afriki.

Govorec o zadnjih vojaških kampanjah, je dejal general Montgomery, da je bil pohod na Sicilijo vzgled vojaških operacij, v katerih je "šlo vse za res sijajno, z edino težkočo povzročeno z izbruhom malarije na ravnini pred Katanio."

Povedal je, da je v tistem delu bojev zahtevala malarija več žrtev kot vojaške operacije. Ko je general opisoval izkrcavanje na italijanski čelini, je dejal, da so bila tista izkrcavanja nekaj "čisto drugega kot prihod na Sicilijo."

"Pri Salernu je šlo res za las. Peta armada se je morala obupno boriti, predno si je mogla ustvariti potrebna mostišča. Takrat je prišel k osmi armadi klic, naj poseže vmes, in dramatični skok preko razdalje od 200 milj, ko je osma hitela, da pade Nemcem v bok. To je bila ena najlepših stvari, kar jih je osma armada dozdej sploh napravila."

Glede italijanskih so-bojevnih sil je izjavil Montgomery, da bodo uporabljene vzdolž prometnih linij in, v nekaterih pristaniščih pri protivzračnih topovih.

Ko je Peter Veliki obiskal cerkev Sorbonne, je objel kip kardinala Richelieuja in vzkliknil: "Veliki mož! Če bi živel v mojem času, bi ti dal polovico svojega cesarstva, da bi se od tebe naučil, kako mi je vladati drugi polovici!"

Mlad mož bi se rad poročil s hčerko bogatega trgovca. Trgovca ga je potrpežljivo poslušal. "Ne pijem nobenega alkohola." — "Tako, tako!" — "Nikdar ne igram!" — "Mhm!" — "Sem soliden in ne

grem zvečer nikdar z doma!" — "Se to!" pravi oče. — "Ali bi mi dali hčerko za ženo?" — "Nikoli!"

Ko so peljali markija Roberta de Fregourda h giljotini, je letel mimo njega črn krokar. Marki, katerega hladnokrvnost je bila prislovična se je tedaj za trenutek ustavil in rekel: "Slabo znamenje! Neki Rimljan bo umrl."

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.

Civilisti in vojski izražajo svoje spoštovanje v Wespelju, Italija, ko nesejo pogrebci mimo njih krsto s truplom enega izmed 20 fantov, ki so se kot gerilci bojevali proti Nemcem. Več teh fantičev se je borilo proti Nemcem več kakor tri dni.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

DOLAR NA DAN

To fiskalno leto bodo plačali Amerikanci 49 milijonov dolarjev za federalne, državne in krajevne davke. Številke, ki jih je objavil zakladniški odelek, kažejo, da pride na vsako glavo v Zedinjenih državah, to je na vsakega moškega, ženske in otroka po \$357. V Angliji pride \$291 na osebo, v Kanadi pa \$261. Lansko leto so Amerikanci plačali \$32-200,000 za davke; na vsako posamezno osebo je torej prišlo \$237, kar je bilo \$22 manj kakor v Angliji, toda \$9 več kakor v Kanadi.

GOLOBI PISMOŃOŠE

Golobi pismoŃoše so morali iti na vojsko. Najbolj oddaljene postojanke, letala in tanki so opremljeni s temi brzimi in zanesljivimi seli.

Ko odnehajo in odpovedo vsa druga sredstva za prenos obvestil, še celo radio, prenašajo golobje, ki letijo hitreje kakor miljo na uro, važna sporočila. Ker pri vojski in mornarici take golobe tako silno potrebujejo, so jih ljudje doma začeli bolj gojiti in vežbati. Na eni sami golobji tekmi izpustijo sedaj nič manj kot 25,000 golobov. Razdalje so različne in znašajo od 100 do 1000 milj. Lastniki pošljejo svoje golobe na kraj, odkoder se začne tekma, v kurnikih po Railway Express Agency.

Na take tekme je treba golobe po malem privaditi. Lastnik jih vzame najprej v zaprt avtomobilu nekaj milj od domačega dvorišča in jih izpusti. Golobi se dvignejo v zrak in začnejo krožiti višje in višje v vedno večjih krogih. Iz

velike višine vidijo silno daleč. Ko spoznajo kako točko, ki so jo že kdaj prej videli, se spustijo domov v ravni črti. Kadar vzame lastnik golobe samo nekaj milj stran od doma, bodo vsi veliko prej doma kakor on sam, pa naj še tako hitro vozi. Vsako pot jih vzame malo dalje, dokler niso zrelji za tekme. Najprej jih seveda pošljejo v kratke tekme, potem pa vedno v daljše. Ko letijo golobi iz kraja, kjer so bili izpuščeni, domov, preletijo po 70 milj na uro in okrog 600 milj na dan. Sedaj jih skušajo lastniki še bolj izvežbati, da bodo preleteli po 700 milj na dan. Nagrade za zmagovalce v tekmah so precejšnje denarne svote ali pa vojni bondi. Vsak lastnik ima uro s posebno napravo, da registrira, kdaj pride njegov prvi golob domov. Vse je tako narejeno, da je kaka golubija nemogoča.

Reja golobov pismoŃoše je star ameriški šport, ki je pa v sedanjem vojnem času postal zelo važen in koristen.

POZABLJENI PREMŃG

Nekdo se je spomnil, da so pred 50 leti izkopal milijon ton trdega premoga in kasneje je nanj pozabili, in ker se je sedaj nekdo spomnil na to, bo to zimo 100,000 ameriških domov lepo toplih. Premog je droben antracit, ki zanj ni bilo trga, ko je bil izkopan pred začetkom sedanjega stoletja, sedaj pa, ko imamo stokerje in vsakovrstne moderne peči, je ta premog povsem uporabljiv za domove. Ko je kazalo, da bo občutno primanjkovalo antracitnega premoga, se je neki uradnik pri Stevens Coal Co.

v Pottsville, Pa., nenadoma spomnil, da se nahajajo veliki kupi zavrženih "smeti" deset milj ven iz mesta. Preiskali so jih in dognali, da je skoraj vse tisto dober premog in bo prav malo dela ž njim.

POLJUB ZA POLJUBOM

Vojski morajo opravljati vsa mogoča opravila, toda Sgt. Irving Engleman ima delo, ki je eno najbolj zanimivih. Vsak večer mora poljubiti drugo lepoticco (glamour girl), ob sredah in sobotah pa po dve. Nastopa namreč v armadni gledališki predstavi "The Army Play by Play," v Chicagi, kot butec ("dope"), ki ga ima končno lepoticca najbolj rada. Lepoticco pa igra vsak večer druga igralka, kot Carole Landis, Adrienne Ames, Myrna Loy, Julie Haydon, Ilona Massey, itd., in fant nikoli ne ve naprej, katero lepoticco bo moral poljubiti naslednji večer. Engleman pravi, da ne bi hotel svoje vloge zamenjati za nobeno drugo delo na svetu.

NISO VSI ENAKI

Pred senatnim odborom v Los Angelesu so izpovedale priče, da bi povrnitev japonskih Amerikancev v Kalifornijo izzvala splošno klanje. Dva dni kasneje pa je vojni tajnik Henry A. Stimson objavil poročilo, ki je dospelo iz glavnega stana pete armade, in s tem odgovoril vsem Amerikancem, ki mislijo, da so vse osebe, ki izhajajo iz japonskega pokolenja, ničvredne. Poročilo o bataljonu Nisei infanterije, ki je vodil neko veteransko divizijo pete armade v boj v Italiji, pravi takole: "Tle vojski so prav tako daleč stran od navadne slike hudobnih sinov Japonske, kakor je splošno ameriški fant daleč od divjaka glavorezca. Ne zahtevajo in ne prosijo nobene stvari. Borijo se ob naši strani kakor mi, kadar koli pride redna vrsta nanje."

JUNCI V PRESTOLNICI

Morda so bile krave; poročilo v angleščini ni jasno v tem oziru. Zgodilo pa se je tole: Pred kratkim je nekega dne začelo bežljati razno govedo po ulicah v Washingtonu, D. C. Policijski avtomobili in oddelki civilistov so se hitro zbrali, da polovijo to podivjano živino. Ker v Washingtonu takega dela niso vajeni, je vzel policijo in civiliste ravno štiri ure, preden so polovili 13 glav živine, ki je ušla iz staje neke ravnokar prispele rodo družbe. Tako je imela washingtonska gospoda prosto predstavo iz divjega zapada, na katero ni čisto nič računala.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

MIR, ALI LE PREMIRJE?

Po zaključku zadnje svetovne vojne smo premnogi verovali, da bo mir vladal med narodi precej dalj, kakor pa je. Vsi, ki smo tako mislili pa smo se motili. Kakega dolgotrajnega miru zadnja vojna svetu ni dala, pač pa le dvajsetletno premirje. Kaj bo nam dala sedanja svetovna vojna številka 2? Mir, ali tudi le premirje?

Kako veljavno ugotovljeno prerokbo napovedati ne more nihče. Le ugibamo lahko, ali pa tako, kakor tisti kraški rojak, ki je v jutru srečal meščana, ki je šel na izlet v gore in ga je meščan vprašal: No, očka, kaj, kaj menite, kakšno vreme bomo imeli danes? Kraševac se malo popraska za ušesi in odgovori: Glede tega pa kaj gotovega zdaj le ne morem povedati, zvečer se zglasite, pa vam bom povedal.

Glede tega lahko torej ugibamo vsak po svoje. Tako in tako. Popolnoma natančno kako bo, pa ne more nihče vedeti, niti tisti, ki vodijo sodobno diplomacijo.

Thomas H. Mahony, odlični odvetnik v Bostonu in velik delavec za organizacijo Kolumbovih Vitezov v Ameriki, je tedni objavil zanimiv članek, v katerem razpravlja kaj bi bilo potrebno, da si svet zagotovi mir. Mahony je bil leta 1920 proti Ligi narodov. V tej vojski pa je spremenil svoje mnenje in deluje pri razpravi na federacijo sveta. Poslušajmo kaj pravi Mahony:

Mir ima svojo ceno, kakor jo ima vsak luksuz, ki se ga dobi za gotovo ceno. Praktično vsakdo v tej deželi hoče pravičen in trajen mir. Glavna vprašanja so pri ceni in pa koliko smo pri volji plačati zanj. Jeli cena previsoka in naj se odkloni, ali pa je zmerna in jo naj plačamo? Na te dve vprašanji moremo odgovoriti, prvič, z resnim prizadevanjem v preteklosti in drugič, s stvarnim pričakovanjem bodočnosti.

Prvič: Kako ceno smo mi v Združenih državah in ljudje drugih narodov plačali za vojno v preteklosti in pa potem zopet v medčasu med eno in drugo vojno?

Ta druga svetovna vojna številka 2 približno do 1. julija 1943 je stala Združene države 16,556 mrtvih, 45,183 ranjenih in 31,434 pogrešanih. Skupaj približno 93,200. To le prvih 18 mesecev. To je bil samo začetek. Od tedaj dosedaj je število višje in bo še rastlo navzgor.

Zgube Rusije, Nemčije, Velike Britanije in Kitajske ter drugih manjših dežel pa sega gotovo nad 20,000,000. Več kakor deset milijonov je že pobitih.

Zadnja svetovna vojna je stala Zd. države 233,000 vojakov od katerih je bilo nekaj nad 50,000 ubitih in 182,000 ranjenih. Skupne zgube vseh narodov v zadnji svetovni vojni pa so znašale 37,000,000 mož. Od teh je bilo več kakor 8,000,000 ubitih, 21,000,000 ranjenih in 7,000,000 pa so znašale druge zgube. V te zgube pa niso vštete razbite družine vsled vojske, itd.

Kaj pa je stala zadnja svetovna vojna v denarju? Poglejmo. Združene države je stala zadnja svetovna vojna \$41,765,000,000.00. Z besedami: 41 milijonov in 765 milijonov dolarjev. Kaj nas vse stane vojna, še najbolj vidimo iz sledečega: Leta 1916 je znašal naš narodni dolg predno smo šli v vojno \$11.96 za vsakega prebivalca dežele. V skupnosti \$1,235,145,568.00. Leta 1920 pa je znašal naš narodni dolg \$24,297,918,412.00, na posamezno osebo je prišlo že 228.32.

Ali veste koliko bo naš narodni dolg znašal ob zaključku letošnjega fiskalnega leta? Nič

manj, kakor okrog \$210,000,000.00, kar bo prišlo na posamezno osebo ali na vsakega prebivalca te dežele okrog \$1615.00.

Ves svet skupaj pa je v tej vojni potrošil samo do 1. januarja 1943 že več, kakor \$406,000,000,000.00.

Če bi zbrali vse svote skupaj za vse narode in bi proračunali skupno prebivalstvo sveta, ki je šlo pred to vojno nekako 2,169,000,000 ljudi, pride povprečno na vsakega človeka na bele, rumene in črne po \$230.00 na osebo, na vsakega, otroke, starčke in sploh vsakega.

Koliko bo ta vojna še žrla po tej vojni za podpiranje invalidov in za odplačevanje vojne škode, itd., danes še nihče ne more predvidevati. Svet bo za vse to plačeval, da bo bolelo!

Zdaj pa pogledajmo kaj je nastal mir? Kaj smo poskušali, da bi bili prepričali svetovno vojno številko 2? V Evropi se je skušalo več let balancirati politične sile, toda brez uspeha. Francosko-nemška vojska leta 1870 in potem vojna leta 1914 je to jasno pokazala. Sklepale so se razne zveze, dvo in trozveze, kar pa vse ni pomagalo nič. Imeli smo v teku 25 let dve veliki svetovni vojni.

Poskusilo se je z Ligo narodov leta 1920, ki je delovala nekako do leta 1940. V letih od 1931 je bilo nekako šestdeset narodov članov Lige narodov. Kljub temu pa Liga ni mogla preprečiti japonske invazije v Mandžurijo, ne italijanskega napada na Abesinijo. Potem je sledil udor v Avstrijo, v Češko, Poljsko, Dansko, Holandsko, Belgijo in tako naprej.

Združene države niso vstopile v Ligo narodov. Ali bi bile razmere druge, če bi bile vstopile ali ne, je seveda spekulativnega značaja. Verovali pa smo Amerikanci, da mora biti politična in vojaška moč pravilno porazdeljena in določena. Zato smo sodelovali v raznih razoroževalnih sestankih, ki so se vršili v raznih razdobjih med 1921 in 1931 letom. Iz teh sestankov so nastali razni pakti kot "Pakt štirih velesil", potem "Pakt devetih sil", potem "Kellogg-Briandov pakt". Toda vsi skupaj niso imeli dovolj sile, da bi zaustavili in preprečili ta veliki sedanji svetovni požar.

Nato Mahony sugestira, da za bodoči mir se moramo pripraviti plačati tako ceno, ki jo bo tak mir zahteval. Ta cena bi bila, da se svet poveže med seboj v federacijo sveta. In vsak narod mora svojo suverenost podvreči skupnosti. Nihče, to je noben posamezen narod, velik ali majhen bi ne smel imeti pravice sam odločati v takih sporih, ki bi bili nevarni da zavadejo v vojno. Take slučaje bi bilo potrebno predložiti izbrani inštanči od vseh narodov in dežel in ta inštanca bi morala biti kompetentna razsojati pravilno in pravilno vse take mednarodne spore in te razsodbi bi se ne smel upirati nihče. Ta cena bi bila morda velika za vseile, a edino taka cena bi kupila trajen mir v svetu.

Razprava in sugestija je zanimiva in obenem kaže, da se vodilnim krogim naše dežele le svet v glavah, da nekoliko žrtvovati v miru za ohranitev miru je veliko boljše, kakor pa potem gasiti prav ves svet in plačevati ne za mir, ampak le za nekakšno premirja tako visoke cene, kakor jih plačujemo sedaj.

POJASNILŃO

Učitelj: "Koliko let pa šteje tvoja sestra, Mihec?"

Mihec: "Šest in dvajset, gošpod učitelj."

Učitelj: "Šest in dvajset? Meni je pa rekla, da dvajset."

Mihec: "Seveda, saj s šestimi leti še ni znala šteti..."

MODERNA MEDICINA V VOJNI

Opazovalci pa tudi hladne statistike pokazuje, da moderno medicinstvo na bojnih frontah sedaj ustvarja prave čudeže, potom katerih je v tej najstrašnejši vseh vojn rešeno smrti mnogo več vojakov, kot kdaj prej.

Posebno so hvale vredne bolničarke in vozilci ambulanc blizu fronte, radi njihovega posebnega izrednega junaštva in smelosti. Toda čeprav se zelo urno dela in takoj daja prva pomoč, in čeprav so ranjenci zelo hitro odpeljani z bojnega polja, vseeno njihov trud ne bi mnogo koristil in bi število izgubljenih življenj bilo mnogo večje kot je, ako bi ne bilo krvne plazme.

Pretekle spomladi je Urad za Vojne Informacije objavil, da je 97 od sto moža iz vojske in mornarice, ki so bili ranjeni v Pearl Harborju, okrevalo. Pred kratkim so zdravniki tudi po natančnih pregledih ugotovili, da bo najbrže 98 od sto onih, ki so bili ranjeni v Severni Afriki, rešenih smrti. Poročila mornarice pokazujejo še višje odstotke. Trdijo da od 4.000 ranjenih v borbah pri Guadalcanalu in v Južnem Pacifiku je okrevalo ogromen, skoraj neverjeten odstotek, ki znaša 99,82.

Oni ljudje vojnih edinic, ki so bili izurjeni v lečenju raznih vrst ran, začnejo s svojim delovanjem, ko je bitka še v polnem teku. Število zdravnikov proti številu vojakov je po navadi kot 1 nasproti 226 do 1 nasproti 350 — kar je odvisno od vrste bojevanja. Nekaj zdravnikov je posebno izurjenih za posebne svrhe, kot na primer za smučenje; taki so potem dodeljeni četam na smučkah; ali paratrupni zdravniki, ki skrbijo skupaj z paratrupnimi četami; ali drugi, ki se ukvarajo s mehaniziranimi četami; ali pa hodijo skupaj s pešci.

Mnogokrat je zdravnik raven ranjenca takoj, ko je bil ta zadet. Najprej mu da morfij za ublažitev bolečin, potem pa pripravi vse potrebno, da se odnese preč iz bojnega polja na nosilnih, avtomobilu, ambulanci, ali pa aeroplanu, ako je potrebno. Nekateri vojaki, ki so bili ranjeni v inozemstvu, so celo pripeljani z aeroplanom nazaj v Združene države v par dneh, do tu dobijo potrebno nego. Prav za prav zdravniško osobje je tako blizu prve boje vrste, da se mnogokrat zgodi da tudi to osobje ranijo sovražnikovi strelji.

Toda, ko najdejo ranjenega vojaka, tedaj ga samo čudeži modernega medicinstva spravljajo nazaj k zdravju. Sulfurna zdravila največ pomagajo pri reševanju življenj. Vsi vojaki nosijo s seboj sulfurni prašek in pilule med svojimi zdravili za prvo pomoč. Prašek se stavlja na rane, da se prepreči infekcija, pilule se pa požrejo, tako da prav sigurno ne pride do nobene infekcije. Toda sulfanilimid, ki se je najprej rabil v sulfurnih zdravilih, je s svojim učinkom napravil utis celo na zdravnike. Pravijo, da je nekim vojakom, ki so 24 ur ležali na bojnem polju predno je do njih prišla pomoč, bilo rešeno življenje samo s tem, ker si so dali sulfanilimid na rane ter tako preprečili smrtonosno infekcijo. Neki vojni dopisnik je javil, da so v eni bitki umrli samo oni, ki so bili naravnost zadeti, vsi drugi pa, ki so bili samo ranjeni ter so se zaščitili pred infekcijo, so okrevali. Naslednji primer je priča, kako izredno delujejo sulfurna zdravila: v Pearl Harborju ni bilo treba nobenih amputacij radi tega, ker rane niso bile prisajene, medtem ko so za časa zadnje vojne v eni bolnišnici amputacije v 47 od sto slučajih bile radi tega, ker so bile rane zakužene.

Krvna plazma je drugo med zdravili, ki rešuje življenja t-

ko pogosto. Napravljena je iz krvi, ki jo je dobrovoljno dalo Rdečemu križu na tisoče Amerikancev. Sulfurna zdravila delujejo proti infekciji, krvna plazma pa daje ranjencem moč, da prebolijo udar, ki so ga dobili, in nadomestijo izgubljeno kri. Iz poročila, ki je prišlo iz Severne Afrike, se vidi, da je 400 ljudi, ki so bili zelo opečeni od gorečega olja, rešeno s tem, da so jim takoj vbrizgali krvno plazmo. Na ta način jih je od vseh 400 umrlo samo šest. Zdravniki s fronte javljajo, da je krvna plazma potrebna najmanj polovici ranjenih vojakov; in mnogo jih je, ki potrebujejo več kot eno transfuzijo. Da bi se zadovoljile te velike potrebe, se Rdeči križ letos trudi zbrati 500.000 galonov krvi, in še več, ako je mogoče.

Toda, neki zdravniški izumi pokazujejo, da so pred kratkim že z nekimi stvarmi preko odlične kvalitete, sulfanilimida in krvne plazme. Začelo se je deliti velike količine tudi drugih vrst sulfurnih zdravil. Sulfathiazole, na primer, počasi zamenjuje sulfanilimid, ker se je odkrilo, da v nekkih slučajih bolj učinkovito deluje. Najbolj važni so pa rezultati eksperimentov z penicilinom, ki pokazujejo, da je mnogo bolj učinkovit kot sulfur, ker ima moč delovati proti mnogim boleznim in ranam brez velikih posledic. Do sedaj so bile napravljene samo male količine tega leka; toda zdravniki pravijo, da so rezultati ki so jih dobili tako zelo impresivni, da je verjetno, da se bodo te količine pomnožile.

Medicinstvo je v tej vojni uspelo napraviti tudi take stvari, ki uničujejo stenice in drugo golazen, ki prenaša tifusne klice. Z nekim drugim preparatom uničujejo klice v zraku. Nekaj žlic te tekočine poskopljenih po sebi uniči klice pljučnice, influenze in prehlada. S pomočjo teh važnih izumov se preprečujejo gotove strašne epidemije, ki so napravile toliko zla v pretekli vojni. Toda lista vseh novih izumov medicinske na bojnem polju bi bila brezkončna, ker ne vključuje samo zdravila, temveč tudi razno orodje za operacije, X-ray mašino, s katero se natančno ugotavlja mesto krogle ali šrapnela v telesu, tako da se s sigurnostjo ve, kje je treba operirati, in kemičen grajač, ki sam oddaja toploto kadar se zmoči, ter mnogo drugih potrebin.

Seveda, vse to kar je medicinstvo izumilo na fronti v borbi proti boleznim in ranam, bo po vojni dostopno tudi civilistom. Gotove stvari so že sedaj v rabi. Toda najtežje je preprečiti one bolezni, ki so skupne vojakom in civilistom. Mnogo je žrtev malarije, tuberkuloze in veneričnih bolezni, ki jih vojaki ravno tako lahko dobijo doma kot na bojnem polju. Toda, tudi na tem polju medicina prihaja do vedno novih uspehov.

FLIS, Common Council for American Unity.

Naznanilo in priporočilo

Vsem našim dragim naročnikom in prijateljem v Forest City, Pennsylvania in tamošnji okolici sporočamo, da je sprejela te dni zastopništvo za naše liste "Amerikanski Slovencec" in "Novi Svet" Mrs. Mary Turk, ki je pooblaščenka, da sprejema za omenjena lista naročnine, za oglase istih, kakor tudi vse drugo v zvezi z našim podjetjem. Ona ima tudi v zalogi Baragovo Pratičko za leto 1944. Vsem rojakom Slovincem jo prav toplo priporočamo, da ji gredo do roke in ji pomagajo širiti dobre liste.

Uprava "Am. Slovencec" in "Novega Sveta".

LORD PREVZEL POVELJSTVO

Lord Louis Mountbatten, na desni, poveljnik zavezniških čet, ki se pripravljajo za kampanjo v Burmi, ko je došel v Delhi, Indija. Posreduje ga Major Gen. George E. Stratmeyer iz ameriške armade. Zada je Brig. Gen. B. J. Ferris.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

jati in ponavljati pri odgovornih osebah zavezniških vlad, da se Slovenci tu in v Sloveniji ne navdušujejo za vladno, kakršna je bila pred vojno, pač pa za demokratično Slovenijo v federativni državi.

Da vse to stane denar, ni potreba še posebej poudarjati. SANS v svojem delu potrebuje nas in naše pomoči. Z radostjo ponavljamo, da imamo v vodstvu zmogljive in agilne ljudi, ki neumorno delujejo za to — Adamič, Kristan, in drugi.

Dolžnost vsakega Slovence in vsake Slovenke, ki ima le še količak čuta do svojega naroda, je da pomaga na ta ali oni način, da bomo uspeli pri tem delu. Ker imamo v Chicagu vzroke in izgovore, "kolektati" po hišah (kakor to s tolikim uspehom delajo po drugih naselbinah), smo se odločili za to priredbo, da na ta način spravimo skupaj par stotakov.

Da bo poleg vseh omenjenih dobrot priredba zanimivejša in zabava popolnejša, nam bo Tomaž Čukale zapel par naših narodnih pesmi. Ksenija Novak ga bo spremljala na klavir, — pa tudi pri bari bomo zapeli.

Toraj se vidimo v domači družbi do soboto zvečer, 20. novembra, v Fleinerjevi dvorani na 1638 N. Halsted St. Za Odbor

John Turk.

POROČILO JE TOČNO!

Chicago, Ill.

Urednik Glasila KSKJ je zadnji teden objavil notico pod naslovom "Netočno poročilo". Pravi, da je čital v "Am. Slovincu" z dne 5. novembra kratko poročilo o nabrani svoti posameznih narodnostnih skupin države Illinois za nakup nove križarke Stricu Samu kot božično-darilo. Nato pristavi,

Nazivi v Neapelju so poklicali ta dva fantiča, ki sta Guido Brandi, 13. na desni, in njegov brat Tomaso, 16. ter jima pomignili iz nekega okna, da jima bodo nekaj dali. Fant sta mislila, da bosta dobila kaj za pojediti, dobila sta pa le granato. Tomaso je sgrabil eno nogo; Guido je sgrabil obe.

petje bo spremljano z violino. Popoldne ob dveh bo pa otvoritev cerkvenega bazarja v farni dvorani. Bazar se bo nadaljeval tudi zvečer. Za otroke bo bazar na Zahvalni dan, v četrtek 25. novembra.

Naslednjo nedeljo, 28. nov., bo tako imenovana "pionirska nedelja" in bomo zopet imeli cerkveno slavnost. K slovesni maši so vabljeni vsi še živeči ustanovni člani te fare in sploh starejši farani. Prišel bo poseben pridigar. Popoldne se bo nadaljeval bazar, zvečer pa zaključil. Farani ste prav lepo vabljeni, da se udeležite tako cerkvenih slavnosti, kakor tudi cerkvenega bazarja. Vrnite bazarske knjižice pravočasno. Na svidenje v cerkvi in dvorani! Novinar.

OHN PACHAK JR., SLOVENSKI BASEBALL IGRALEC, UMRL

Pueblo, Colo.

John H. Pachak Jr., dobro znani po poli profesionalni baseball igralec iz Puebla, je umrl dne 5. nov. v tukajšnji bolnišnici po dolgi bolezni. Imel je izrastke ali tumorje na pljučih. Star je bil 30 let.

Rojen v Pueblu, je leta 1931 dokončal tukajšnjo Central high school, od tedaj naprej pa je skupno s svojim očetom vodil trgovino z železnino, The Pachak Hardware Co. v Bessemerju.

Bil je znan daleč na okrog kot "baseball pitcher" in je nastopal z različnimi krajevnimi skupinami, dve sezoni pa tudi pri Texas Association.

Zapušča soprogo Leonoro; starše, Mr. in Mrs. John Pachak; enega brata, William Roy Pachak, armadnega letalca, nastanjenega na Chanute Fieldu, Ill.; in eno sestro, Miss Ann Pechak, ki je učiteljica španščine na Central high school.

Bil je član cerkve sv. Patrika. Naj v miru počiva, vsem preostalim pa izrekamo svoje sožalje in sočutje.

Poročevalec.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

- 21. Nedelja — 23. pobinkoština
- 22. Ponedeljek — Cecilija
- 23. Torek — Klement
- 24. Sreda — Janez od Križa
- 25. Četrtek — Zahv. dan - Katarina, d.
- 26. Petek — Konrad, škof
- 27. Sobota — Virgilij

TRETJA NEDELJA V NOVEMBRU

Cerkven pisatelj omenja pretresljivo dogodbo iz svojega življenja. "Poznal sem," pravi mož, "može, ki so v veri stali kot stebri iz granita, pa so padli". Resen opomin za vsakega kristjana, da se pravočasno zave, kaj je končno najbolj važno za dopolnitev življenja, ako naj bo ta dopolnitev srečna za vso večnost. Ta vse odločujoča važnost je v tem, da kristjan ostane stanovit v dobrem prav do zadnjega vzdihljaja stanovit in trden v veri do konca. Vseh čednosti in vseh zemeljskih borb in prizadevanj krona je stanovitnost.

Od koga je končna stanovitnost odvisna? Ali morda samo od milosti božje, ali pa tudi od nas samih, od našega dela, stremeljenja in prizadevanja?

Gotovo je stanovitnost, kakor pač vse, odvisna od pomoči božje. "Brez mene ničesar ne morete storiti." To velja tudi o kroni vseh čednosti, o stanovitnosti. Brez mene, brez Boga, nihče ne more ostati stanovit in krona ti ne izostane.

do končne zmage. To je še bolj jasno iz izrecnih besed Kristusa napove svojim apostolom stiske, katere jih čakajo v prihodnosti na svetu. Napoved naj jih na stiske pripravi, da jih ne zasači stiska nepripravljene in zasači nenadoma, ne pričakovano. Na koncu napovedi pristavi Kristus: "Kdor vztraja do konca, bo izveličan". Zveličanje je toraj odvisno od vztrajnosti, ampak za vztrajnost od prizadevanja posameznika. To je bilo povedano apostolom, a velja tudi vsakemu, in zato je vztrajnost poleg milosti in pomoči božje delo posameznika, in čednost vztrajnosti odvisna od človeka samega.

Ne hodi v nepotrebnih skrbih, ali ostaneš vztrajen, niti ne malomaren, ker pri grešni lahkomišelnosti gotovo ne vztrajaš, ne ostaneš stanovit do konca. V zaupanju na Boga si prizadevaj za stanovitnost, in krona ti ne izostane.

STUĐENEC BLAGOSLOVA!

300 svetih maš letno, za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo živo ali umrlo, 25c. (Nikdar ni potreba obnaviti). Upišite vaše sinove vojake.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misije,

3624 W. Pine Blvd. Dept. A. St. Louis (8), Mo.

Kratka naloga, KAKO SE PODALJŠA ŽIVLJENJE, VAŠI ELEKTRIČNI ŽICI

1. Ne igrajte se, kakor bi vleki barko, kadar hočete izpuliti električno žico. Primito trdo za stikalo in ga izpulite hitro. Nikdar ne vlecite za žico, kakor kaže slika zgoraj.

2. Kadar ste gotovi z orodjem, ki ima stikalne žice, kakor vaš gladilnik, kuhalnik za kavo, ali "toaster" ali drugi predmeti — vedno potegnite stikalo ven najprej, potem se le stikalo iz orodja.

3. Obesite žico prosto zvito na dva kavlja in pazite, da ne bo zavita ali zavožnjana. Ne krivite žice vedno na enem in istem mestu, ker na ta način izolacija trpi dalj.

4. Ne denite žice pod karpel, kjer bi se hodilo po isti, ker to jo poškoduje. Imajte žico vedno proč od radiatorjev ali vročih cevi in peči. Nikdar jih tudi ne ovijajte okrog vročih predmetov.

5. Skrbite za male sitnosti, da ne bo velikih. Kadar se vam žica oguli, jo povijte v zasmolenim trakom. Pazite tudi na stikalni zasled, da bo vedno v tesni poziciji.

Začnite danes posvečati vojno skrb vašim žicam

Vojna proizvodnja zahleva baker in gumij in je težje in težje dobiti električne žice. Žice, ki jih imate zdaj morajo trajati dolgo časa.

Te so važne za vaše električne orodja, ki vam prihranijo čas in mnogo dela.

Začnite takoj skrbeti za vaše električne žice.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Elektrika je šla na vojno — ne zapravljajte jo!

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vse za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kebe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih pomirnin, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (amci) za odrasli oddelke. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (amci) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za rane operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno mrežo.

Za vas morebitna pojavnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

DOMAČA FRONTA

(Office of War Information, Washington, D. C.)

HRANA V BORBI ZA SVOBODO

Živež je ena od najbistvenejših vrst vojnega materialja. Njegova važnost je ravno tako velika, kot važnost jekla, kaučuka ali bencina. Za našo moderno strategijo je hrana zmagonosno orožje — zato da naši vojaki ohranijo svoje sile na višku, da podpiramo svoje zaveznike, da prehranimo narode, katere osvobodimo izpod sovražnega jarma. Nikako ni pretirano reči, da bo smer in dolgotrajnost vojne, kakor tudi cena, katero bomo plačali v ameriških življenjih, morda v veliki meri odvisna od tega, ali bomo znali uspešno proizvajati hrano, in ali bomo spretno uporabili ono, kar imamo.

Vsega onega, kar si zaželimo, ne moremo imeti. Pač pa bomo brez težko dosegli, da bomo razpolagali z vsem, kar je zares potrebno za zdravje in moč, in da nam bo preostalo še dovolj živeža za vojaške potrebe — ako bomo razumeli, kakšna je danes situacija prehrane in storili vse, kar je v naših močeh, da hrano izkoristimo v boju za svobodo.

Amerikanci prav lahko proizvajajo več hrane, lahko je več prihranijo, in bolj pametno jedo, lahko se izognejo zapravljanju in prilagodijo svoje obede novim razmeram, na podlagi racioniranja bodo delili svoje zaloge z drugimi, cene morejmo držati na njihovem sedanjem nivoju, ako ne plačujejo višjih cen od uradno priznanih maksimalnih cen, ter vrhu tega podpirati vladne in občinske načrte za prehrano. Vse to je na kratko izraženo v sloganu: — PROIZVAJAJTE IN KONZERVIRAJTE, DELITI IN RAVNATI POSTENO. Uspeh tega programa je seveda v veliki meri odvisen od tega, v koliko bomo znali vsi presoditi ogromno važnost, katere pripada živežu v tej vojni, in se naučili vedno misliti o hrani kot o grožnji največje važnosti za zmago.

V teku tekočega meseca bodo dobili Amerikanci poziv, da store določeno število stvari, ki

so potrebne, da se bo mogla naša hrana zares podati v boj za zmago. To naj bo svobodno sprejet odločen sklep vsakega Amerikanca, da bo proizvajal več hrane, da bo hranil in se oigibal vsega zapravljanja, da bo delil svoje zaloge in ravnal pošteno z živežem, s tem, da ne bo plačal višjih od maksimalnih cen, ter da ne bo niti oddajal niti sprejemal od drugih živčnih znamk.

NARAŠČAJ RDEČEGA KRIŽA

"Junior Red Cross", mladolletno članstvo Ameriškega Rdečega Križa je začelo svoje nabiranje novih članov dne 1. novembra 1943. Lani se je vpisalo v juniorski rdeči križ, ki zdaj posveča vse svoje sile sedanjim vojni, 17 milijonov fantov in deklet. Ker se člani vsako leto vpisujejo le za dobo enega leta, se začne vpisovanje pri nuli. Cilj je, pridobiti vse dijake in osnovnih razredih in one, ki hodijo v High school, da se vpišejo v Junior Red Cross. Vsi šolski otroci, ne glede na vero in raso, od otroškega vrta pa do High school, se lahko vpišejo. Dijaki bi morali zahtevati od svojih učiteljev, da organizirajo delo v prid Rdečemu križu v vseh razredih, tako da bodo mogli postati vsi brez izjeme člani pri Junior Red Cross.

OSTANITE V SVOJIH VOJNIH POSLIH

Mnogo delavcev ravno zdaj, v teh težkih vojnih razmerah zapušča svoje stare službe in si išče novih, in sicer iz vseh mogočih vzrokov. To neprestano menjavanje poslov za zavlačuje in otežkočuje delo v vojnih industrijah, kajti težko, ali pa nemogoče je najti in izuriti na domovne delavske sile. Delavci imajo dandanes mnogo težko, razmere pri delu so čisto nepovoljne, prevoz in pot na delo neprimerna, s stanovanji je težko, za otroke ni primerne varuštva, itd. Vlada, delavsko vodstvo, industrija in občine vse te težkoče poznajo in priznavajo, ter delajo kar mo-

rejo, da jih odstranijo. Obenem pa je potrebno, da vsakdo pozna svojo lastno odgovornost, in se drži svojega vojnega koristnega posla. Amerikanci in Amerikanke bi se morali zavestati tega, da imajo vsi osebno dolžnost, da pomagajo premagati ta problem — da mora vsakdo, ki dela v vojni koristnih industrijah, ali pa takih, ki pomagajo v občinskih ali tovarniških poslih, OSTATI NA SVOJEM MESTU IN POMAGATI VSEM DRUGIM DA STORE ISTO.

MOSKOVSKA KONFERENCA IN NOTRANJJI SPORI V JUGOSLAVIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

jo stranko in partizani. Vse jugoslovanske vlade zaporedoma so zahtevale, da partizani najprej povedo, zakaj se bore, in kaj so njihovi cilji. Ako je njihov veliki cilj rekonstitucija demokratične Jugoslavije, v kateri bi si narod svobodno izbral formo vlade, ki mu najbolj ugađa, v tem slučaju bo najbrže lahko mogoče doseči načelni sporazum.

Dočim se tukaj nadaljujejo prizadevanja za sporazum, so vsi strokovnjaki mnenja, da bodo poskušali opredeliti krajino na terenu ozemlja, na katerem bosta delovala Mihajlovič in Tito, kar bi pripomoglo do tega, da bi ostale njih sile deljene, in bi delovala vsaka v svojem lastnem področju.

Jasno je seveda, da ta rešitev vprašanja ni ravno najboljša, toda ako bi obe strani sprejeli tak sporazum, in prenehali s svojo propagandno vojno, bi bila s tem dosežena rešitev, ki bi vsaj v vojaškem pogledu močno podprla borbo proti sovražniku, ter tudi pripravila pot do bolj primerne rešitve, ki bi bila bolj trajnega značaja.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je moč naše katoliške časopisje.

Naznanilo in priporočilo

Vsem našim dragim naročnikom in vseh prijateljem naših listov "Am. Slovenec" in "Novi Svet" naznanjamo, da je sprejel zastopništvo za naše liste na Greenwood, Owen, Marshfield, Wisconsin in tamošnji okolici Mr. Ciril Rakovec, sin našega pokojnega zastopnika Mr. Jožefa Rakovec in bo on od sedaj naprej opravljal ta posel. Pooblaščen je sprejemati naročnike in vse v zvezi z našim podjetjem. Vsem ga toplo priporočamo, da mu gredo na roko in mu pomagajo pri delovanju za dobre slovenske liste.

Uprava "Am. Slovenca" in "Novoga Sveta".

V POČAST RUSIJI

Cleveland, O. — Clevelandski župan Frank J. Lausche je proglasil dneve od 6. do 16. novembra v počast 10. obletnice diplomatske zveze med Zed. državami in Rusijo ter v proslavo 26. obletnice ustanovitve Sovjetske Rusije. V nedeljo 14. novembra je bilo v ta namen javno zborovanje v mestni glasbeni dvorani, kjer je govoril župan Lausche in je bil med drugimi govorniki tudi pisatelj Louis Adamič.

DOLGO IME

Neki Leianssziueusszesszes Willihiminnizessleizzii Hurrizissteizzii je imel sitnosti z naborno komisijo v Pueblu, Colo., ker je izgubil svojo kartico za vpoklic k vojakom. Toda prišlo je na dan, da je bil registriran v New Yorku in da je tamkajšnja naborna komisija obvestil o spremembi svojega naslova. Mr. Hurrizissteizzii je dobil novo kartico, na kateri je bilo njegovo ime označeno kar kot Leo Ward; pod tem imenom ga poznajo prijatelji in sodelavci v tovarni. Kako je moglo njegovo neznanско dolgo ime čez noč postati tako kratko? Rojen je bil v Siamu, kjer je imel tisto dolgo

ime, ki pomeni razne vrste cvetlic in ptičev v slamskem jeziku. Tukaj je postal ameriški državljani, svoje prvotno ime je pa šele zdaj spremenil.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

V NAJEM SE ODDA

stanovanje s 4 sobami na naslovu 1903 W. 23rd Street, s prostorno trgovino spredaj. Rent \$17.50. Pokličite na telefon: Graceland 0962, Chicago. (2x16&19)

PRODA SE

trinadstropna zidana hiša, za katero je v ozadju še manjša zidana hiša. V večji hiši na frontu so trije flati in stanovanja zahtaj v manjši hiši. Blizu Damen in Hoyne ave. na 23. cesti, Chicago, Ill. Renti nosijo \$75.00 mesečno. Proda se za nizko ceno. Za informacije kličite Seeley 7629.

ALI GRESTE VI V KALIFORNIJO?

Avtomobilska transportacija na razpolago. Vozite se kakor v svojem. Vzemite seboj družino. Najnovejšega tipa avtomobili. Za informacije kličite Mansfield 3700, ali pa pišite pa: California Car Co., 4715 Madison Street, Chicago, Ill.

"Jaz se počutim, kakor nov človek odkar rabim "RX 500 SUPPOSITORIES". VI SE TUDI LAHKO TAKO POČUTITE, POTEM ČE RABITE RX 500."

RX 500 RECTAL SUPPOSITORIES JE ZDRAVILO PROTI ZLATI ŽILI. Je uspešno zdravilo proti srbenju in krvavitvi izlate žile. Narejene iz kvalitativnih sestavin. Z a d ovoljnost jamčena. Ako ni zadovoljivosti, naj se vrne škatiijo in denar se povrne. Pisma pisana v tujezemskih jezikih dobijo vso pozornost. Navodila so pisana v škatiiji v vseh jezikih, tudi v angleškem. Zakaj čakati? NE TRPITE — PRIHRANITE SI 50c. ZAVOJČEK z 12 — PO REDNI CENI \$1.75. NAŠA PONUDBA: POŠLJITE SAMO \$1.25 (v čeku ali Money Order) s tem oglasom na:

A & B DRUG COMPANY
Dept. A., 1230 W. Mitchell Street, Milwaukee, Wis. 4x

Društvo sv. Jožefa

ST. 166, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestani.

V društvu se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelci pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Predsednik John Pezdirc, 14904 Pepper Avenue.
Tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152nd St., Cleveland, Ohio.
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perma, dr. Stasny in dr. Opaškar.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe kakorihkoli količnega obsega. Sprejemamo velika dela kot gradnje večjih poslopij, kol tovarni, ali kakršnekoli. Obenem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasveti, proračuni in na črti dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za zmerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu

3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRA

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Ne pozabite na "BARAGOVO PRATIKO" za prestopno leto 1944. Naročite si jo še danes!

Sledite nasvetu strica Sama glede prehrane!

KUHAJTE VEČ KROMPIRJA ZDAJ!

V vseh obedih jejte ta izvrstni in hranilni pridelek, katerega imamo mnogo v letošnji žetvi.

ŠTEDITE DENAR. Kupujte po eno vrečo naenkrat. In sicer ZDAJ TAKOJ, predno se naša bogata žetev pokvari. Spravite v zalogo cel bushel ali dva. Bodiš v klet ali omare, pod stopnice ali v garažo ... kamor hočete, v temen, hladen kot, kjer temperatura ne gre preko 60 stopinj in ne izpod 40 stopinj.

ŠTEDITE ZNAMKE RACIONIRANEGA ŽIVEŽA. Krompir, katerega je obilno, in ni racioniran, vam bo nadomestil mnogo redkega in racioniranega živeža. Malo pomislite, in velike množine krompirja bodo preskrbele vaši rodbini obilnejših obedov, cenejših v denarju in živežnih znamkah, ker ne boste kupovali toliko racionirane hrane.

HRANA VELIKE ENERGIJE. Krompir vsebuje vitamin C, vitamin B1, železo in mnogo drugih važnih mineralnih sestavin. Vzdružuje energijo svojcev na domači fronti na isti način, kot to delajo naše obojene sile na bojiščih ... z večjimi množinami krompirja.

BOGATA IZBIRA RECEPTOV. Kar glejte, kako se bodo vaši domači vrgli na rumeni prašeni krompir za zajutrek. Prašeni krompir prihrani mnogo mesa. Ravno tako tudi skorja krompirja na mesu. Opoldne prinesite na mizo krompirjevo juho ali salato. In ne pozabite na krompirjeve prašence za večerjo ... da ne omenjamo Velikih Treh ... kuhan, pečen in prašen krompir.

PRI KROMPIRJU PAZITE NA NASLEDNJE:
1. Ko ga lupite, lupite ga na tanko. Ravno predno ga denete v lonec.
2. Ne namakajte krompirja. Izmočili boste ven le one važne mineralne snovi in vitamine.
3. Vodo od kuhe porabite. Ne zlijte je proč, kajti v njej je mnogo hranljivih snovi.
4. Kupujte mokasto kakovost za pečenje in praženje.
5. Kupujte voskasto kakovost za salate in omake.

KUPITE SE DANES NAJMANJ VREČO KROMPIRJA!

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

Iz čibrija, iz njegove korenine, rezljajo pri nas v Rusiji čudovite križe in nosijo jih starci menihi, nosijo jih možje blagoverni.

Tukaj je Ivan Vasiljevič globoko vzdihnil, a oči ni odprl. Požar je žarel čezdalje bolj. Prsten se je pričel bati, da nastane hrup prej, nego prideta do ključev. Ker se ni upal premakniti z mesta, da bi car njegovega pregiba ne opazil po glasu, je Koršunu pokazal na požar, potem pa na spečega Ivana ter nadaljeval:

"In poklonili so se mu vsi carji: Hvala ti, silni car, premodri car David Jevsijevič! Lepo znaš govoriti na pamet, govoriš, kakor bi čital! In reče car Volodimer: Silno si moder, car David Jevsijevič! A povej še to in razloži: Sinoči sem jaz malo spal, malo spal, a mnogo sanjal: kakor da bi bili prišli skupaj dve zveri, ena bela zver in druga siva zver, in bi se trgali med sabo in bi zmagovala bela zver. — In odgovoril je premodri car, premodri car David Jevsijevič: Kaj se ti zdi, Volodimer car, Volodimer Volodimerič! Nista prišli skupaj dve zveri in se trgali med sabo. Zgodilo se je to pri nas na sivi zemlji, na sivi zemlji, v sveti Rusiji. Prišli sta skupaj pravica in krivica. Tista bela zver — to je pravica, a tista siva zver — to je krivica. Pravica je premagala krivico, pravica je šla k Bogu v nebesa, krivica pa je ostala na sivi zemlji. In kdor se drži pravice, ta si pridobi carstvo nebeško; kdor pa se drži krivice, ta je izročen večnim mukam..."

Tedaj se je zaslislalo lahno hropenje Ivana. Koršun je iztegnil roko proti carjevu mezu. Prsten pa je stopil bliže k oknu, a da bi z nenadnim molkom ne prekinil spanja Ivanovega, je nadaljeval svojo pripovedko z istim enakomernim glasom:

"In priklonili so se mu vsi carji: Hvala ti, silni car, premodri car, premodri car David Jevsijevič! Še to, gosudar, nam povej: Kateri grehi bodo odpušteni in kateri grehi ne bodo odpušteni? In odgovoril jim je premodri car, premodri car David Jevsijevič: Odpušteni bodo vsi grehi, a za tri grehe je težka pokora: kdor se speča s krstno kumo, kdor zmerja očeta in mater, kdo..."

Ta hip je car nenadoma odprl oči. Koršun je odmaknil roko, a bilo je že prepozno: njegovo oko se je ujelo z očesom Ivanovim. Nekaj časa sta nepremično gledala drug drugega, kakor bi ju drugega k drugemu vezala čarobna sila.

"Slepeca!" je rekel naenkrat car in planil pokonci. "A tretji greh — ako se kdo preobleče za berača in stopi v carjevo spalnico!"

In je sunil Koršuna z ostro palico v prsi. Razbojnik je zgrabil za palico, se opotekel in padel.

"Hej!" je zakričal car in potegnil ostrino Koršunu iz prsi.

Noter so planili opričniki rožljaje z orožjem.

"Primiti ju!" je rekel Ivan.

Kakor divji pes se je Maljuta vrgel na Prstena, toda ataman ga je z nenavadno gibčnostjo udaril s pestjo pod srčno jamičo, z nogo izbil oknico in skočil na vrt.

"Obkolite vrt! Lovite razbojnika!" je zarjul Maljuta, zvijaje se od bolečin in z obema rokama držeč se za život.

Medtem so bili opričniki vzdignili Koršuna.

Ivan je stal v črnem koretlju, izpod katerega se je svetil verižni oklep, s tresočo se palico v roki in upiral grozni pogled v ranjenega razbojnika. Preplašeni služabniki so držali prižgane sveče. Skozi razbito okno je bilo videti požar. Vsa Sloboda je bila na nogah; v daljavi je votlo zvonilo plát zvona.

Koršun je stal tu, podpiran od opričnikov, z naježenimi obrvmi in povešenimi očmi; kri mu je v širokih progah barvala košuljo.

"Slepec!" je rekel car. "Govori, kaj si nameraval z mano?"

"Ničesar ne bom tajil!" je odgovoril Koršun. "Hotel sem dobiti ključke od tvoje zakladnice, tebi pa nisem hotel ničesar." "Kdo te je poslal? Kdo so tvoji tovariši?"

Koršun je brez strahu pogledal Ivana. "Nada naša, pravoslavni car! Ko sem bil mlad, sem pel pesem: 'Ne šumi, mati vlažna ti dobrova!' V tej pesmi vpraša car dobrega mladca, s kom je ropal? In mladec odgovori: Imel sem štiri tovariše: prvi moj tovariš je črna noč, drugi moj tovariš..."

"Dosti!" mu je segel v besedo Maljuta. "Videl bom, kako boš pel, ko te prično trgati na tezalnici in vleči na kozla. — A za vruga!" je nadaljeval in gledal Koršuna. "To kuštravo glavo sem pa že nekje videl!"

Koršun se je nasmehnil in se priklonil Maljuti.

"Videla sva se, batjuška Maljuta Skurlatič; videla sva se, ako se spominjaš, pri Nečisti luži..."

"Homjak!" ga je prekinil Maljuta ter se obrnil k svojemu konjarju. "Vzemi s sabo tega starca, pomeni se ž njim in poprosi ga, naj ti pove, zakaj je prišel k njega carski milosti. Takoj pridem za tabo v mučilnico."

"Pojdiva, stara grča!" je rekel Homjak in zgrabil Koršuna za vrat. "Pojdiva skupaj, da se lepo pomeniva!"

"Stoj!" je rekel Ivan. "Maljuta, čuvaj mi tega starca. On ne konča na mučilnici. Zanj si izmislim primerno usmrčenje, o kakršnem še ni nihče čul in kakor ga še ni bilo, — tako kazni, da se boš sam čutil, oče paraklisiarh!"

"Zahvali se carju, pes!" je rekel Maljuta Koršunu in ga sunil, "zato, ker boš morda še nekaj časa živel. To noč ti bomo samo člene preobrnili!" In skupno s Homjakom je odpeljal razbojnika iz spalnice.

Medtem je bil Prsten porabil splošno zmedo, splezal čez leseno vrtno ograjo in zbežal na trg, kjer se je nahajala ječa. Trg je bil prazen; vse ljudstvo je drlo k požaru.

Previdno plazeč se ob steni ječe, se je Prsten spotaknil ob nekaj mehkega, se pripognil in obtipal ubitega človeka.

"Ataman!" mu je pošepetal, stopivši k njemu tisti rdečelasi pevec, ki ga je bil ustavil jutraj. "Stražnika sem zabodel jaz! Daj hitro ključke; odprimo ječo in z Bogom. K požaru pojdem ropat z dečaki. Kje pa je Koršun?"

"V carjevih rokah!" je odgovoril Prsten pretrgano. "Vse je izgubljeno! Zberi dečke in bežite! Tiho; kdo je?"

"Jaz!" je odgovoril Mitka in se je odtrgal od stene.

"Poberi se, budalo! Iztegni noge! Vsi odidite iz Slobode! Zbirališče je pri krivem hrastu!"

"A knez?" je vprašal Mitka zategnjeno. "Budalo! Ali siliš? Vse je izgubljeno! Ded je ujet, ključev nismo dobili!"

"Kdo pa pravi, da je ječa zaprta?"

"Kako da ne? Kdo jo je pa odprl?"

"I, jaz!"

"Kaj praviš, butec? Govori pametno!"

"Kaj pa naj govorim? Pridem — tukaj nikogar; stražnik leži in noge moli od sebe. Pa si mislim: no, bom pa poskusil, če so vrata trdna. Upri sem se vanje s pleči, pa so z žebli vred skočila iz tečajev!"

"Ej, ti budalo!" je veselo vzkliknil Prsten. "Resnična je beseda: da tepci svet nosijo! Oj tepček, tepček! Oj butec, butec ti tak!"

In Prsten je Mitko prijel za sence in ga poljubljal na obe lici; tudi Mitka je cmokaje iztegnil svoje debele ustnice, potem pa se hladnokrvno obrisal ob rokav.

(Dalje prih.)

Naznanilo in priporočilo

Vsem našim dragim naročnikom in vsem prijateljem naših publikacij "Am. Slovenca" in "Novega Sveta" naznanjamo, da je sprejela zastopništvo za naše liste za Soudan, Tower, v Minnesoti ter tamošnje okolice Mrs. Mary Erchul, ki je pooblašena, da sprejema naročnino za imenovana lista, kakor tudi vse druge zadeve v zvezi z našim podjetjem. Vsem jo prav toplo priporočamo, da ji gredo na roko in pomagajo širiti dobre slovenske liste.

Uprava "Am. Slovenca" in "Novega Sveta".

SPET UGODNA PRILIKA ZA NAKUP

1) Naprodaj skoraj nova hiša, 2 flata po 4 sobe, klet, podstrešje, spodaj oljna kurjava, zaprt porč, lesena garaža za 2 kari. Okolica Crawford. Samo \$10,000.

2) Cottage s 5 sobami, lesen, blizu šole. Češka Kalifornija.

3) Cottage s 6 sobami, iz opeke, klet, kurjava na vročo vodo; tudi lesena hišica s 4 sobami zadaj, ki ima klet in podstrešje. Cena \$7,700.

4) Iz opeke zidana hiša, 6 flatov, v A-1 stanju, svetla, pri- naša \$150 na mesec dohodkov. Stove heat. En blok od 26. St. Samo \$13,000.

ANTON JORDAN,
2417 So. Lawndale Ave.,
Rockwell 7196

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI

Najboljšo Garancijo Zavarovalnice Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto.
Članstvo: 38,400 Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporna organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPJU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

BOŽIČNA NAROČILA JE TREBA NAROČITI PREJE

● Letos manjka pošti raznašalcev in drugih delavcev še bolj, kakor lani. Zato je treba letos oddati božična naročila še preje kakor lani. Kar želite, da boste dobili za božič pravočasno, naročite že sedaj!

BOŽIČNE JASLICE

PROSLAVITE BOŽIČ OB LEPIH JASLICAH

Jaslice, kakoršne prikazuje gornja slika, so narejene iz močnega debelega papirja (Cardboards). Papir trpežen in so narejene tako, da so zložljive; 16 komadov obstoječih iz pastircv, angeljev, ovčic in jaslje se zloži skupaj, kar napravi impozantno sliko božičnih jaslje. Jaslice zavzemajo skoro štiri čevlje in pol v dolžini in so en čevlj in pol visoke. Dolžina se lahko poljubno zmanjša. Vsak komad je narejen natančno za svoje mesto. Slike so tiskane v najlikovnejših barvah, kar olepša vso hišo v kateri se te jaslice postavi. Narejene so tako trpežljivo, da trpijo ob primerni pažnji najmanj do deset let. Zložene in pakirane so v lepi trpežni baksi, v kateri se hranijo od leta do leta.

Zgornje jaslice stanejo s poštnino \$2.00

Poleg zgoraj navedenih imamo v zalogi še par manjših jaslje:

ZELO LEPE JASLICE, tudi iz trdega papirja (Cardboards), trpežne za več let, stanejo \$1.00

Naročila se sprejema SAMO DO 10. DECEMBRA, ker poznejšim naročilom ne bo mogoče nuditi točne dostave.

Naročniki jaslice naj navedo pri naročilu, kakšne jaslice želijo in za kakšno ceno, da jim bo mogoče po želji postreči. Po C. O. D. teh naročil ne pošiljamo, razven če želi tak naročnik stroške za C. O. D. nositi sam. Naročila pošljite na:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago (8), Illinois

J. M. Trunk

Tam je bilo tako tako. Prišla je v Ameriko in pred 30 leti sta se poročila. Krainz sicer "ni bil kak vladar," ampak ona, izgleda, se ima najmanj za kako cesarico, in taka vladarica si sme marsikaj dovoliti. Saj je prav cesarke. Pomislite: en sin je poročnik, drugi korporal, in to niso mače solze. Če se kdo tako visoko povspne, je vse drugo navaden šmorn. Kaj katoliška poroka, kaj spoved, kaj kak duhovnik? Navaden šmorn pač. In "vse dobro drži," prav cesarsko je. In še pohvale na koše za dopise. Srček, kaj še hočeš?

Vrhu tega jo tisti klerikalci zdaj hudo pokajo. Pri Sansu bodo kmalu na kantu in bomo sami vse uštilali, kakor se bo nam dopadlo, ne kakor je bilo dozdaj, ko so le drugi nam ukazovali. "Kaj pa mislite," pravi ta Kathrine Krainz, "po vaših naukih je Bog ustvaril prvega človeka, čijega potomci smo vsi. Toraj on ni ustvaril več razredov in napovedal, da mora potem gotov razred vedno jahati druge in jih izkoristiti. Dovolj ste tlačili in izkoriščali narod in je čas, da je tega enkrat za vselej konec."

Fletno je že zdaj, ko mi ne damo fیکا za kak nauk, da bi bil Bog koga ustvaril, ker to ni nič pomagalo proti razredom, in jutri bo še bolj fletno, ker mi bomo naredili, da bo le en razred, toraj bodo vsi poročniki ali korporali, na konec pa zdaj, ko smo prav cesarskega razreda, ni treba misliti, do danes gre vse po dolarju. Šmorn.

Naprej in naprej pobirajo fante za vojaško suknjo in še mnogo jih bodo pobrali. Ta šmentana vojska. Čemu? Za kaj? Trd oreh, če skuša kdo najti in izvedeti, čemu "fante pobirajo, ki v vojsko marširajo." Dejstvo je, da fante pobirajo in ti odhajajo, marsikak

že danes tudi v mlado smrt. Naj si fantje ne, belijo glav, niti ne starši, ker smrt ni konec, narobe, kadar je duh zdrav, je smrt začetek novega življenja. "Niso grobje žitja meje."

So pa pogostoma čudne okoliščine, kadar fante pobirajo. Tega in onega ne poberejo. Juhu? Ni vedno juhu. Fant pobesi glavo, da ga niso pobrali, in staršem ni prav, da ga niso vzeli, ali da fant nima "za klobukom cedlec bev, ker cesar me je zvez," kakor je bilo tam. Juhu je, ko fanta poberejo, in mati si briše oko, pa ji vriška srce, da so njenega fanta pobrali. Človeško srce, kdo naj te pogrunta!

Se druge okoliščine se pojavljajo. Može tudi pobirajo, ne le fante. Bilo je v zadnji vojski. Tega moža so pobrali in je moral oditi. Žena je dobila podporo, otroci tudi. Prej okroglo leto žena ni videla groša, zdaj je prišlo vsak mesec. Kako je bilo? V mnogih slučajih je bilo veselo, ker je bilo denarja na koše, mož pa v kakem strelskem jaru. Ni bilo vse le dobro, ko je bilo toliko denarja pri podpori. Še več je bilo. Mož niso pobrali, kje drugje je bil zaposlen. Mož je služil, ni bilo podpore, toraj za ženo suša pri denarju, pri sosedu pa denarja, da je bilo vse židasto. Žida v oči bode. Kaj se je prigajalo? Žena je šla na oblast in tam povedala, da je njen mož "srbofil." Tako so ga v takih v vojaško suknjo, ki je pomenila smrt. Ampak žena je dobila podporo, in denar je bil trši od močve smrti. Čuden je ta denar.

In zdaj in pri nas in v Ameriki? Fanta poberejo. Ne vem, če je res kak ficek pustil staršem, še hraniti so ga morali, daj si služil. Ko odide fant, pride — podpora, vsak mesec pride. Kako je? Mati si briše nekaj oči, ampak vsak mesec je podpora in bo podpora. Kaj fant? Solza kapne, da mora fant iti, nekaj ponosa je, da so fanta pobrali in podpora... well... pri denarju je pogostoma poleg čudna spaka. — Mnogi želijo, da bi vojska še leta trajala. Vse to denar stri.

For High-Grade Insurance Service See or Phone 2-8593

JOS. KLEPEC

YOUNG BUILDING

19 E. Jefferson Street,

JOLIET, ILL.

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Rd.

Telefon Canal 3817

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 6523

Uradne ure: vsak dan od 9

zjutraj do 8:30 zvečer.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi boro čajte novice in dogodke v "Am. novice iz vaše naselbine. Poro-Slovenec".